

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΥΧΕΛΑΙΟΥ

Κώδικες ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει οἱ κάτωθι :

	Κώδικς ὑπ' ἀριθ.	Αἰών	Σημειοῦται ἐνταῦθα
*Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης (τεῦχος περὶ γαμινόν)	713	IB	Γ
»	670	IG	Δ
» Supplem.	14	IA	Z
»	662	IB-IA	H
» Suppl.	742	IA	Θ
» (τεῦχος περὶ γαμ.)	661	IE	I
» Suppl.	690	IA	Ι
» (τεῦχος περὶ γαμ.)	685	IE	K
» Suppl.	573	IA	K
»	877	IE	Λ
» Suppl.	724	IA-IE	Λ
»	703	IΓ	M
» Suppl.	696	IE	M
»	663	IE-IΓ	N
»	781	IΓ	Ξ
»	848	IE	Ξ
»	664	IE	Ο
»	851	IΣΤ	Π
»	798	»	Υ
»	759	»	X
» Suppl.	473	IE	X
»	64	IΣΤ	Ψ
»	1910	»	Q
»	2086	IB-IA	L
»	665	IΣΤ	ā
»	675	IZ	ā
»	674	»	ā
»	672	»	ā
»	667	»	ā
» Suppl.	438	»	α
»	706	»	ā
»	669	IΣΤ	ā
»	710	IZ	ā
»	716	»	ā
»	849	»	γ
»	813	IZ	δ
»	829	»	ε
»	718	IΗ	ε
»	734	»	ε

	Κώδιξ ὕπ' ἀριθ.	Αἰών	Σημειοῦται ἐνταῦθα
Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης (τεῦχος περιγαμητῶν)	749	ΙΣΤ	μ
»	750	ΙΖ	ρ
»	754	»	υ
»	760	»	χ
»	771	»	ς
»	668	»	ε
»	836	»	τ
Ἐκ τῶν Εὐχολογίων τοῦ Δημητρίεβσκη			
Βιβλιοθήκης Σινᾶ	957	Θ-Ι	Σ
»	956	Ι	Σ ₁
»	958	Ι	Σ ₂
»	959	ΙΑ	Σ ₃
»	962	ΙΑ-ΙΒ	Σ ₄
»	961	»	Σ ₅
»	973	»	Σ ₆
»	1036	ΙΒ-ΙΓ	Σ ₇
»	960	ΙΓ	Σ ₈
»	966	»	Σ ₉
»	982	»	σ
»	991	ΙΑ	σ ₁
»	981	»	σ ₂
»	968	ΙΕ	σ ₃
»	984	»	σ ₄
»	974	ΙΣΤ	σ ₅
» Παντελεήμονος Ἐθῶ	162	ΙΑ-ΙΒ	Π ₁
» Πάτμου	713	ΙΒ-ΙΓ	Π ₂
»	104	ΙΓ	Π ₃
»	105	»	Π ₄
» Ἁγίου Ἀθανασίου Λαύρας Ἐθῶ	189	»	Π ₅
» Παντοκράτορος Ἐθῶ	149	ΙΕ	Π ₆
» Ἀθανασίου Λαύρας Ἐθῶ	105	»	Π ₇
» Διονυσίου Λαύρας Ἐθῶ	489	ΙΕ	Π ₈
» Λαύρας	21	ΙϚ	Π ₉
» Πατριαρχείου Ἀλεξανδ.	149-104 (94)	ΙΑ	α ₁
» Ἄ. ταφ. μετοχ. ἐν Κων/λει	8 (182)	ΙΕ	Κ ₁
» Παρισίων Κοισλιανός	213	ΙΑ	Ρ

Εἰς τὸν Βαρβερινὸν Κώδικα παραπέμπομεν κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Goar δημοσιευομένας ἐν τῷ Εὐχολογίῳ αὐτοῦ διαφόρους γραφάς. Ἐντυπον δ' Εὐχολόγιον εἶχομεν ὑπ' ὄψει τὴν ἐν Βενετίᾳ ἐκδοσιν τρίτην τοῦ ἔτους 1869, σπουδῆ καὶ ἐπιστάσις Σπυριδῶνος Ἱερομονάχου Ζερβοῦ, κατὰ ταύτην δὲ γίνεται καὶ ἡ παράθεσις τοῦ κειμένου τῶν εὐχῶν. Τὰ εὐχολόγια Δημητρίεβσκη σημειοῦμεν διὰ τοῦ λατινικοῦ D, τὸν Βαρβερινὸν δὲ διὰ τοῦ Β. Ἐνθα ἐν τῷ κειμένῳ ὑπάρχει συμφωνία κωδίκων ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν διατάξεων, οὐχὶ ὅμως καὶ πλήρης τοιαύτη περὶ τὸ λεκτικόν, σημειοῦμεν τοὺς τοιαύτην συμφωνίαν παρουσιάζοντας κώδικας ἐντὸς παρενθέσεως. Διὰ τοῦ C σημειοῦμεν τὴν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν μετάφρασιν τοῦ Σλαβωνικοῦ εὐχολογίου τὴν ὑπὸ τοῦ J. King.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἀξιοσημεῖωτος τυγχάνει ἡ ἐν τῷ εὐχολογίῳ τοῦ *Goar* σημειουμένη ὑπ' αὐτοῦ παρατήρησις, ὅτι πολλοὺς κώδικας ἐρευνήσας ἀνεῦρεν ἐν αὐτοῖς ἀσυμφωνίαν ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Εὐχελαίου καὶ πολὺ ἀλλήλων διαφέροντας¹. Πράγματι καὶ ἐκ τῶν κωδίκων, οὓς εἶχομεν ὑπ' ὄψει καὶ ἡμεῖς, μόλις οἱ ἀπὸ τοῦ *ΙΓ*ου αἰῶνος καὶ μετέπειτα ἀναγράφουσι τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Εὐχελαίου κατὰ τὴν σημερινὴν τάξιν αὐτῆς, ὡς πρὸς δὲ τὰ ὑπὸ τοῦ Δημητρίεβσκη δημοσιευθέντα εὐχολόγια εἰς μὲν τὰ παλαιότερα ἐκ τούτων, τὰ ἀπὸ τοῦ *Θ*ου—*ΙΓ*ου αἰῶνος χρονολογούμενα, δὲν ἀπαντᾷ ἀκολουθία εὐχελαίου. Ἀνέρχονται δὲ ταῦτα εἰς δέκα. Ἐκ δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ *ΙΓ*ου αἰῶνος χρονολογούμενων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς φθάνει τὰ εἴκοσι καὶ ἓν, μόνον εἰς τέσσαρα εὗρηται ἀκολουθία εὐχελαίου, καὶ ἐκ τούτων δὲ αἱ δύο ἐξαιρέτως πρὸς τὰς ἄλλας. Αὐτοὶ οἱ *B*, *P* καὶ *Σ*₆, παρ' οἷς μόνοις ἐκ τῶν παλαιότερων ὑπ' ὄψει ἡμῶν κωδίκων εὗρηται ἀκολουθία εὐχελαίου, καθὼς καὶ ὁ Βησσαριανὸς κώδιξ τῆς Κρυπτοφέρρης, ἐμπεριέχουσι ἀκολουθίας μῆπω ἐξειλιγμένας πλήρως.

1. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων ἀξιοσπούδαστος τυγχάνει πρωτίστως ἡ τοῦ κώδικος *P* (Κοιςλιανοῦ τῶν Παρισίων ὑπ' ἀριθ. 213, τοῦ *ΙΑ*ου αἰῶ.), ἣτις καθ' ἡμᾶς ἐκπροσωπεῖ τύπον παλαιότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ Βαρβερινῷ κώδικι. Ἡ κατὰ τὸν *P* «τάξις καὶ ἀκολουθία» αὕτη (ἴδε παραρτήμα ὑπ' ἀριθ. 1) περιέχει δύο μόνον εὐχάς, ἐξ ὧν ἡ πρώτη λέγεται ὑπὲρ τὸ ἔλαιον πρὸς καθαγιασμὸν αὐτοῦ, ἐπαναλαμβανομένη ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν ἑπτὰ ἱερέων ἀλληλοδιαδόχως. Ἡ δὲ δευτέρα πάλιν ἀπαγγέλλεται ὑφ' ἐκάστου τῶν ἱερέων κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν κρίσιν τοῦ ὑπὲρ οὗ γίνεται τὸ εὐχέλαιον. Σημειωτέον, ὅτι ἀμφότεραι αἱ εὐχαὶ αὗται ἀπαντῶσι γενικῶς εἰς ἀπαντας τοὺς κώδικας, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν παλαιότητα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γενικὴν χρῆσιν αὐτῶν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐκ τούτων εἶναι ἡ καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ εὐχολογίῳ πρώτη («Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἔλεει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος...»), ἦν κωδικῆς τινας (*N* *χ*) ἐπιγράφουσι «*Εὐχὴ τοῦ ἁγίου ἐλαίου*» ἢ «*Εὐχὴ τοῦ ἐλαίου*» (*Σ*) καὶ ἣτις οὐ μόνον κατὰ τὸν *P*, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς *Z H I K A M N E O* ἃ λέγεται «παρ' ἑνὸς ἐκάστου ἱερέως βάλλοντος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς εὐχῆς καὶ ἔλαιον» (*H*) «ἀπὸ τοῦ πρώτου ἕως τοῦ ἑσάτου» (*Z*). Λαμβανομένου ὑπ' ὄψει καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς εὐχῆς ταύτης ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη ὑπῆρξε παλαιότερον ἢ μόνη καθαγιαστικὴ εὐχή, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐπανελαμβάνετο ἀνεκαθεν ὑπὸ πάντων τῶν ἱερέων, τῶν λοιπῶν εὐχῶν, τῶν ἤδη ἐν χρήσει, ἢ καὶ τῶν ποικιλοῦσῶν κατὰ τοὺς διαφόρους κώδικας, παρεισαχθεῖσῶν μεταγενεστέρως. Ἀξιοση-

1. Εὐχολόγιον ἔκδοσις δευτέρα σελ. 428.

μείωτον, ὅτι ἡ εὐχή αὕτη καὶ ἐν τῷ πλείους εὐχὰς περιέχοντι Βαρβερινῷ εὔρηται πρώτη, πιθανώτατα δὲ ταύτην ὑπαινίττεται καὶ διάταξις τις τοῦ αὐτοῦ κώδικος ὑπεράνω τῆς τρίτης εὐχῆς ἔχουσα ὡς ἔπεται: «Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν ἕκτην ᾧδὴν ὁ ἱερεὺς τὴν τρίτην εὐχὴν καὶ ἕτερος τὴν πεντάστιχον, καθὼς προεγράφη». Πεντάστιχος ἴσως εἶνε ἢ σύντομος αὕτη εὐχή, ἣτις ἐπανελαμβάνετο καὶ κατὰ τὸν Βαρβερινὸν μετὰ τῶν λοιπῶν εὐχῶν.

Ἡ ἐν τῷ **P** ἑτέρα εὐχή εἶνε ἢ κατὰ τὴν μαρτυρίαν πάντων ἐν γένει τῶν κωδικῶν ἀπαγγελομένη καὶ κατὰ τὸ ἔντυπον ὑφ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἱερέων κατὰ τὴν διὰ τοῦ ἡγιασμένου ἐλαίου χρίσιν τοῦ ἀσθενοῦντος ἢ τοῦ τελούντος τὸ εὐχέλαιον «Πάτερ, ἄγιε, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων...».

Τὸ διάγραμμα δὲ ὅπερ παρέχει ὁ **P** ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἔχει ὡς ἑξῆς: Μετὰ τὴν προσκομιδὴν καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας συντελεῖται ὁ καθαγιασμός τοῦ ἐλαίου διὰ τῆς ὑφ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἱερέων ἀπαγγελίας τῆς πρώτης εὐχῆς. Μετὰ τοῦτο ἄρχεται ἡ λειτουργία, ἀναγνωσσομένων ἐνὸς μόνου ζεύγους ἀναγνωσμάτων (Ἀπόστολος ὁ α'. τοῦ ἐντύπου· Εὐαγγέλιον τὸ γ' τοῦ ἐντύπου), καὶ μετὰ τὸ πέρας ταύτης, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ἐπακολουθεῖ ἡ χρίσις πάντων τῶν παρισταμένων καὶ τῶν θυρῶν, θυρίδων, ὑπερθύρων κλπ. τοῦ οἴκου, τῶν ἐπιτὰ ἱερέων ἱεουργούντων ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ ἑπταήμερον.

Ὅτι ὁ **P** προσεγγίζει περισσότερο παντὸς ἄλλου τῶν ὑπ' ὄψει ἡμῶν κωδικῶν καὶ τῶν κάτωθι παρατιθεμένων διατάξεων πρὸς τὴν προᾶξιν τῶν πρώτων αἰώνων, πείθεται τις, ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψει του ὅτι κατὰ τὰς ἀπὸ τοῦ Γου καὶ Δου αἰῶνος χρονολογουμένας μαρτυρίας ὁ καθαγιασμός τοῦ ἐλαίου ἐγένετο διὰ μιᾶς μόνης εὐχῆς. Οὕτω κατὰ τὴν Αἰγυπτιακὴν Διάταξιν καὶ τὰς πιθανώτατα ἐξ αὐτῆς προσελθούσας Ἀποστολικὰς Διαταγὰς καὶ τὴν Διαθήκην τοῦ Κυρίου (Ἴδε παράρτημα ὑπ' ἀριθ. 2) ἡ εὐλογία καὶ ὁ ἁγιασμός τοῦ ἐλαίου πρὸς θεραπείαν ἐγένετο διὰ μιᾶς καὶ μόνης εὐχῆς. Ἐν τῷ εὐχολογίῳ Σεραπίωνος τοῦ Θμουέως ἐξ ἄλλου (Ἴδε παράρτημα ὑπ' ἀριθ. 3) ἀπαντῶσι μὲν δύο εὐχαί, ἀλλὰ κεχωρισμένα ἀλλήλων. Ἐκ τούτων ἢ μὲν πρώτη περιλαμβανομένη εἰς τὰς ἑξ εὐχὰς τῆς ἀναφορᾶς (πέμπτη κατὰ σειρᾶν) καὶ ἐπιγραφομένη *εὐχή περὶ τῶν προσφερομένων ἐλαίων* ἀνεγινώσκειτο, ὡς φαίνεται, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θείας λειτουργίας, ἐφ' ὅσον μετὰ τῶν πρὸς τὴν θείαν Εὐχαριστίαν ἀναγκαίων εἰδῶν προσεφέρετο καὶ ἔλαιον πρὸς εὐλογίαν ὑπὲρ ἀσθενούντων· ἢ δὲ δευτέρα (17ῃ κατὰ σειρᾶν) φαίνεται, ὅτι ἐρησιμοποιεῖτο, ὁσάκις κεχωρισμένως καὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν θείαν λειτουργίαν ἠὲλογοεῖτο ἔλαιον ἢ ἄρτος ἢ ὕδωρ νοσοῦντων. Πάντως οὐδὲν ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Εὐχολογίου ὑπεμφαίνει, ὅτι ἐξεζητεῖτο ἢ ἀνάγνωσις ἀμφοτέρων τῶν εὐχῶν συγχρόνως, ἀλλὰ τοῦναντίον ἢ ἀπ' ἀλλήλων ἀπομάκρυνσις τῶν εὐχῶν ὑποδηλοῖ, ὅτι ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων ἐγένετο χρῆσις τούτων. Οὕτως ὁ κώδιξ **P** ἐκπροσωπεῖ εἰπὲρ τις καὶ ἄλλος τὴν προᾶξιν τῶν

πρώτων αἰώνων, καθ' ἣν διὰ μιᾶς καὶ μόνης εὐχῆς καθηγιόζετο τὸ ἔλαιον τῶν ἀσθενῶν, φυσικὸν δ' ἦτο κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων διὰ τοῦ ἤδη ἡγιασμένου ἐλαίου χρίσιν τῶν ἀσθενῶν ν' ἀπηγγέλλοντο ὑπ' αὐτῶν καὶ λέξεις τινές, αἵτινες ἐν τέλει διεμορφώθησαν εἰς τὴν εὐχὴν Πάτερ ἄγιε.. Πρὸς τὴν ἀρχαίαν τροᾶξιν παρουσιάζεται σύμφωνος ὁ **P** καὶ κατὰ τὸ ὅτι τάσσει τὸν καθαγιασμὸν τοῦ ἐλαίου μετὰ τὴν προσκομιδὴν καὶ πρόθεσιν τῶν ἄρτων. Συνήθως, ὡς ὑποδηλοῦται καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς σειρᾶς τῆς πρώτης εὐχῆς τοῦ Σεραπίωνος, τὸ πρὸς χρῆσιν τῶν ἀσθενῶν κομιζόμενον ἔλαιον προσεφέρετο μετὰ τοῦ πρὸς τέλεσιν τῆς θείας Εὐχαριστίας ἄρτου καὶ οἴνου, καὶ ἠυλογεῖτο κατὰ τὴν Πρόθεσιν, ὡς μαρτυρεῖται ρητῶς ὑπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς Διατάξεως («Si quis oleum offert, *secundum panis oblationem et vini* et non ad sermonem dicat). Τὸ ὅτι δὲ κατὰ τὸν **P** παρουσιάζεται εἰς ἰδίαν ἀκολουθίαν συντεταγμένη ἡ εὐλογία τοῦ ἐλαίου, διὰ τοῦ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἀρχομένη καὶ μετὰ τοῦ πέρατος τοῦ Ὁρθρου καὶ τῆς ἐνάξεως τῆς λειτουργίας διεξαγομένη, δὲν εἶνε ἄνευ βάσεως τινος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πράξει τῆς ἐκκλησίας, ὡς δύναται τις νὰ συναγάγῃ ἐκ τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης 17ης εὐχῆς τοῦ Σεραπίωνος.

2. Ὁ **B** (ἴδε παράρτημα ὑπ' ἀριθ. 4) παρουσιάζει μεταγενεστέραν πως ἐξέλιξιν τῆς ἀκολουθίας τοῦ Εὐχελαίου, μολονότι καθ' ἡλικίαν τυγχάνει παλαιότερος τοῦ κώδικος **P**. Καὶ δὲν ἔχομεν μὲν ἀκόμη τὰ ἐπτὰ ζεύγη τῶν ἀναγνωσμάτων, ἐν δι' ἓνα ἕκαστον τῶν ἐπτὰ πρεσβυτέρων τῶν συμμετεχόντων εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου. Ἐχομεν ὅμως εὐχὰς ἐπτὰ, ἀναγνωσκομένας ἐν παννυχίδι καὶ διαρκούσης τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθρου καὶ εἰς ἀντικατάστασιν πιθανώτατα τῶν συνήθως κατὰ τὰς ὁδὰς καὶ τοὺς αἶνους ἀναγνωσκομένων. Διότι ἢ μὲν δευτέρα τούτων ἀνεγινώσκετο ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἱερέως εἰς τὴν τρίτην ὥδην τοῦ κανόνος, ἢ τρίτη εἰς τὴν ἕκτην ὥδην καὶ ἢ τετάρτη εἰς τοὺς αἶνους. Οὕτω ἐν τῇ διατάξει τοῦ εὐχελαίου κατὰ τὸν **B** ἔχομεν καὶ κανόνα, συμπλέκεται δὲ ἡ ὅλη ἀκολουθία τοῦ μυστηρίου μετὰ τοῦ ὄρθρου καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν εὐχὴν ἄρχεται ἡ θεία λειτουργία, καθ' ἣν ἀναγινώσκεται ἐν καὶ μόνον ζεύγος ἀναγνωσμάτων, τὸ α^{ον} ἐν τῷ ἐντύπῳ ἐκ τῶν ἀποστόλων καὶ τὸ Λουκ. 10, 1 καὶ ἐξῆς ἐκ τῶν εὐαγγελίων. Ἡ χρίσις τοῦ ἀσθενούντος καὶ ὄλου τοῦ οἴκου αὐτοῦ γίνεται μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς λειτουργίας καὶ πρὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτῆς, κατ' αὐτὴν δ' ἕκαστος τῶν πρεσβυτέρων «δίδει εὐχὴν τὰς προγεγραμμένας καὶ ἀλείφει τὸ μέτωπον καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰς χεῖρας τοῦ ἀσθενούντος». Ἀξιοσημείωτον ὅτι ὡς πρώτη εὐχὴ, ἀναγνωσκομένη κατὰ τὴν μεγάλην συναπτὴν τοῦ ὄρθρου, τοποθετεῖται ἢ καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ καὶ ἐν τῷ **P** πρώτη ἀριθμουμένη «Κύριε ὁ Θεός, ὁ τῷ σῶ ἔλεει...», ἢ ἐν ἄλλοις κώδιξιν ἐπιγραφομένη «**Εὐχὴ τοῦ ἀγίου ἐλαίου**»· τελευταία δὲ ἢ κατὰ τὸν **P** δευτέρα, ἢ κατὰ τὸ ἔντυπον ὑφ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν πρεσβυτέρων ἐπαναλαμβάνομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χρί-

σεως («Πάτερ ἅγιε...»). Ἐκ τῶν λοιπῶν εὐχῶν ἡ μὲν δευτέρα ἀπαντᾷσα καὶ ἐν τῷ Σ_6 κατὰ τὸ περιεχόμενον παρουσιάζεται οὐσιωδῶς ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν πρώτην, οὕσα συντομωτάτη ὡς ἐκείνη καὶ ἐπαναλαμβάνουσα πολλὰς ἐκ τῶν φράσεων αὐτῆς (οἷαι «εἰς ἀπαλλαγὴν παντὸς πάθους», «μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος», «ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῇ τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς...») ὡς τετάρτη δὲ εὐρηται ἡ καὶ κατὰ τὸ ἔντυπον μετὰ τὸ τρίτον ζεῦγος τῶν ἀναγνωσμάτων ἀναγνωσσομένη, πρὸς ταύτην δὲ οὐσιωδῶς ταυτίζεται καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς τε τρίτης εὐχῆς καὶ τῆς ἕκτης, ἔν τινι δὲ μέτρῳ καὶ τῆς πέμπτης, ἧτις ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ Δ . Οὕτω κατ' οὐσίαν ὁ Β περιέχει εὐχὰς τρεῖς ἢ τὸ πολὺ τέσσαρας, ἐκ τῶν ὁποίων δύο μὲν μαρτυροῦνται ὑπὸ πάντων τῶν κωδίκων, αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες θὰ ἠδύναντο νὰ χαρακτηρισθῶσι μετὰ τινων παραλλαγῶν ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων εὐχῶν καὶ ὡς πρώτη ἀπόπειρα πρὸς σύνταξιν νέων τοιούτων, ὥστε εἰς ἕκαστον τῶν ἑπτὰ ἱερέων νὰ ἀντιστοιχῇ ἀνὰ μία νέα εὐχή. Ὅτι δὲ ὁ Β ἐκπροσωπεῖ τὰς πρώτας ἀποπειράς πρὸς διαφοροποίησιν τοῦ μέρους τοῦ εἰς ἕκαστον τῶν ἑπτὰ πρεσβυτέρων ἐπιφυλασσομένου, ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς γενικότητος, μεθ' ἧς ἐκφέρεται ἡ ἐν τῷ τέλει τῆς ἀκολουθίας μνημονευθεῖσα διάταξις, καθ' ἣν «καὶ δίδει ἕκαστος αὐτῶν [τῶν πρεσβυτέρων] εὐχὴν *τὰς προγεγραμμένας*», χωρὶς νὰ καθορίζεται ρητῶς ποίαν ἐκ τῶν προγεγραμμένων εὐχῶν δέον ἕκαστος νὰ δώσῃ καὶ χωρὶς νὰ ἐμφαίνεται ὡς ἤδη κρατήσασα ἡ ὑπὸ πάντων τῶν κωδίκων (πλὴν τοῦ Σ_6) μαρτυρουμένη πράξις, καθ' ἣν κατὰ τὴν χρίσιν ἀπαγγέλλεται ὑπὸ πάντων ἡ εὐχή «Πάτερ ἅγιε...».

3. Ὁ κώδιξ Σ_6 ἐκπροσωπεῖ ἐξέλιξιν ἔτι μεταγενεστέραν συνδυάζουσαν τὰς δύο διατάξεις τῶν κωδίκων P καὶ Β. Διότι ἡ ἀκολουθία τοῦ εὐχελαιίου διεξάγεται μετὰ τὸν ὄρθρον καὶ πρὸ τῆς θείας λειτουργίας ὡς ἐν τῷ P . Εἰς ἕκαστος τῶν ἱερέων ἀπαγγέλλει τὴν εὐχὴν αὐτοῦ οὐχὶ συνυφασμένως μετὰ τοῦ ὄρθρου ὡς ἐν τῷ Β, ἀλλ' ἐν αὐτοτελεῖ τελετῇ, ἐν ἣ ἐπαναλαμβάνεται ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου πρὸ τῆς εὐχῆς ὁ Ν' ψαλμὸς καὶ ψάλλεται ἀνὰ ἕν ἀντίφωνον, μεθ' ὃ ἐπακολουθεῖ ἡ εὐχή καὶ ἡ συναπτὴ. Μετὰ τοῦτο «οἱ ἑπτὰ πρεσβύτεροι ἄρχονται τὴν θείαν λειτουργίαν», ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔχομεν ἐν καὶ μόνον ζεῦγος ἀναγνωσμάτων, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἀποστολικὸν εἶναι τὸ πρῶτον τῶν ἐν τῷ ἐντύπῳ, εὐαγγελικὸν δὲ εἶναι τὸ Μαρκ. 6, 7—13. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν ἐπαναλαμβάνονται αἱ αὐταὶ εὐχαί, ἀλλ' ἔτεραί τινες διάφοροι τῶν προηγουμένως ἀναγνωσθεισῶν καὶ μετ' αὐτάς, ἀφοῦ καὶ αὐτὴς ἐπαναληφθῆ ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν πρεσβυτέρων ἡ εὐχή Πάτερ ἅγιε, ἱατρὲ..., ἐπακολουθεῖ ἡ ἐπάλειψις τοῦ ἀσθενοῦντος καὶ ἡ ἐκ τοῦ ναοῦ μεταφορὰ τούτου εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἔνθα ἐπαναλαμβάνομένου τοῦ Ν' ψαλμοῦ καὶ χριστομένων σταυροειδῶς τῆς κλίνης καὶ τοῦ οἴκου καὶ τῆς θύρας τοῦ ἀσθενοῦς ἀναγινώσκειται ἐν τέλει εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα

ἡ περὶ τοῦ Ζαχαρίου περικοπή τοῦ Λουκά. Ἰδιαιτέραν ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν τὸ ἐξαιρετικὸν μῆκος τῆς κατὰ τὸν κώδικα τοῦτον τάξεως καὶ ἀκολουθίας καὶ ἐμβάλλεται ὑπ' αὐτοῦ ἡ ὑπόνοια, ὅτι ἡ τάξις αὕτη προήλθεν ἐκ συγχωνεύσεως δύο τέως διακεκριμένων ἀκολουθιῶν, ἐξ ὧν ἡ μία μὲν ἠκολούθει τὸ διάγραμμα τοῦ **P**, ἡ ἕτέρα δὲ προσήρτα τὴν τελετὴν τοῦ εὐχέλαιου εἰς τὴν θεῖαν λειτουργίαν ὡς συνέχισαν αὐτῆς¹. Ἡ ὑπόνοια αὕτη ἐνισχύεται οὐ μόνον ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι καὶ τὸ δεύτερον τμήμα τῆς τελετῆς περιέχει εὐχὰς ὁκτῶ κατὰ τὸ πλεῖστον διαφόρους τῶν ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι τοιούτων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι αἱ ὑπὸ Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονίκης χαρακτηριζόμεναι ὡς καθαγιαστικαὶ τοῦ ἐλαίου εὐχαὶ περιέχονται εἰς ἀμφοτέρα τὰ τμήματα. Ἦτοι ἡ εὐχὴ Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐν τῷ ἔλεει... ἐπαναλαμβάνεται δις ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι καὶ ἅπαξ ἐν τῷ δευτέρῳ, πιθεμένη μάλιστα ἐν αὐτῷ πρώτῃ, ἐν ᾧ ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι προτάσσεται ἡ εὐχὴ: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ἦτις κατὰ πλείστους τῶν κωδικῶν ἐπισυνάπτεται πρὸς τὴν εὐχὴν Ἄναρχε, ἀδιάδοχε, ἦτις κατὰ τὸν Συμεῶν εἶνε ἡ δευτέρα

1. Τελετὴν τοῦ εὐχέλαιου προσηρητημένην εἰς τὴν λειτουργίαν, μάλιστα ὡς τεκμαίρεται τις ταύτην ἐκ τοῦ **S**₆ κώδικος, διέσωσεν εἰς ἡμᾶς ὁ ὑπ' ἀριθ. 680 κώδιξ τῆς Ἑθνικῆς βιβλιοθήκης (τοῦ **IB'** αἰῶνος) ἐφθαρμένος ἀτυχῶς εἰς βαθμὸν, ὥστε νὰ μὴ δύναται τις ἐξ αὐτοῦ νὰ λάβῃ ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν εὐχῶν. Παραθέτομεν τὸ διάγραμμα αὐτῆς: «Ἀλλάσσουν οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀγίας λειτουργίας κενώνουν τὸ ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν οἱ ἑπτὰ ψάλλοντες τὸν **N'** καὶ οὕτως ἀπόρχονται τὴν λειτουργίαν. Καὶ ὅταν φθάσωσιν εἰς ; ; » (ἴσως εἰς τὴν ἐπακολουθοῦσαν τῷ Εὐλόγημῆν ἡ βασιλεία συναπτὴν καὶ ἐκφώνησιν) ἐπακολουθεῖ ἀντίφωνον «Μακάριος ἀνὴρ ὅς οὐκ ἐπορεύθη. Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε. Ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ. Ἀντιλαβοῦ μου Κύριε. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον. Ἀντιλαβοῦ μου Κύριε. Δόξα καὶ νῦν Θεοτόκε παρθένε, ἰκέτευε κτλ. Εἶτα ἐξέρχεται ὁ πρῶτος ἱερεὺς λέγει: Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ. Ὑπερ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης. Ὑπερ τοῦ ἀγίου οἴκου τούτου. Ὑπερ ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... (ἐφθαρμένα) «Πρόσχωμεν καὶ ποιήσας θρυαλλίδα εἰς ὁμοίωμα σταυροῦ μετὰ παπυρίου λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην Κύριε ὁ ἐν τῷ ἔλεει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος τὰ συντριμμάτα τῶν κτλ.», Δυσανάγνωστα «...ἐμβάπτει τὴν θρυαλλίδα ἐν τῇ κανδήλῃ... καὶ ἐὰν εἰσὶν οἱ νοσοῦντες χρεῖαι αὐτοὺς μετὰ τοῦ θρυαλλιδίου ἐπιλέγον τὴν τοῦ ᾄδομένου ἀντιφώνου εὐχὴν. Ὁμοίως καὶ οἱ ἑπτὰ. Ἐὰν δὲ οὐκ εἰσι» (τὰ ἐπακολουθοῦντα ἐφθαρμένα). Ἐπακολουθοῦσιν καὶ ἕτερα ἐξ ἀντίφωνα κατ' ἐρασιμὸν ἕκαστον τῶν ὁποίων καταλήγει εἰς τὸ Δόξα καὶ νῦν Θεοτοκίον καὶ μεθ' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐξέρχεται ὁ δεύτερος, ὁ τρίτος κλπ. ἱερεῖς ἐπαναλαμβάνοντες ἕκαστος τὴν αὐτὴν συναπτὴν καὶ ἕκαστος ἀπαγγέλλων ἰδίαν εὐχὴν καὶ χριῶν τοὺς ἀσθενεῖς. Εἰς τὸ ἑβδομὸν ἀντίφωνον «Δόξα καὶ νῦν Ὁ Μονογενὴς Υἱός. Καὶ ἐξέρχεται ὁ ζ' ἱερεὺς». Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς συναπτῆς Ὅτι σὸν τὸ κράτος. «Εἰθ' οὕτως ψάλλουσι τὴν καταβασίαν καὶ τὸ Τρισάγιον». Ἐπακολουθεῖ ἀπόστολος (ἡ γνωστὴ περικοπή τοῦ Ἰακώβου) καὶ εὐαγγέλιον (ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον ἢ περικοπῆ ἡ ἱστοροῦσα τὴν ἀποστολὴν τῶν δώδεκα ἀποστόλων). Καὶ οὐδὲν ἕτερον, συνεχιζομένης κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῆς θείας λειτουργίας.

καθαγιαστική εὐχή. Ἐπὶ πλέον εἰς τὸ δεύτερον τμήμα, μολονότι ἡ εὐχή Πάτερ ἅγιε... ἀπαγγέλλεται ὡς δευτέρα καὶ ὡς ἐβδόμη, εἶτα ὀρίζεται νὰ ἐπαναλαμβάνηται εἰς τὸ τέλος καὶ ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν πρεσβυτέρων. Καὶ τοῦτο παρουσιάζει τὸ δεύτερον τμήμα ὡς τι αὐτοτελὲς παρεισαχθὲν εἰς προϋπάρχουσαν διάταξιν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ πρώτου τμήματος τῆς ἐν τῷ **Σ**, διατάξεως, εἰς τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπακολουθεῖ ὡς ἐν τῷ **P** ἡ χροῖσις ἀπαγγελλομένης ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν χριόντων ἱερέων τῆς εὐχῆς Πάτερ ἅγιε, ἥτις οὕτω πᾶν δεδικαιολογημένως δὲν ἀπαντᾷ ἐν τῷ τμήματι τούτῳ, ἀνεγινώσκετο δὲ κατ' οἶκον τὸ αὐτὸ εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα ὅπερ καὶ κατὰ τὸν **P**.

Ἄλλὰ καὶ τὸ πρῶτον τμήμα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος τάξεως καὶ ἀκολουθίας προδήλως φαίνεται προελθὼν ἐξ ἀπλουστεράς τινὸς καὶ συντομωτέρας μορφῆς. Πράγματι εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται στερεοτύπως ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν συμμετεχόντων πρεσβυτέρων τὸ Τρισάγιον, ὁ Νος ψαλμός, ἀντίφωνόν τι, μικρὰ συναπτή, ἥτινι ἐπακολουθεῖ ἡ εὐχή. Οὕτω κατὰ προφανῆ καὶ μονότονον πλεονασμὸν ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῇ αὐτῇ ἀκολουθίᾳ ἐπτάκις ὁ Νος καὶ ἡ συναπτή, κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα καὶ τὸ Τρισάγιον μετὰ τοῦ Πάτερ ἡμῶν. Τοῦτο ἄγει εἰς τὴν εἰκασίαν, ὅτι ἡ ἀρχικὴ μορφή τοῦ τμήματος τούτου τῆς τάξεως συναφῆς πρὸς τὴν τοῦ **P** συνίστατο εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ἐφάπαξ τοῦ Νου καὶ ἐνὸς ἀντιφώνου μετὰ τῆς συναπτῆς καὶ τῆς συνακολουθοῦσης αὐτῇ εὐχῆς, μετέπειτα δέ, ὅταν ἤρχισε νὰ κρατῆ ἐν τῇ τελέσει τοῦ εὐχελαίου ἡ συμμετοχὴ πλείστων πρεσβυτέρων, εἰς ἕκαστος τούτων ἐπανελάμβανε τὰ αὐτὰ πρὸς τὸν πρὸ αὐτοῦ λαβόντα μέρος, ἕως οὗ εἰσηχθῆσαν πλείονες εὐχαι καὶ τὸ ψαλλόμενον ἀντίφωνον ὠρίσθη νὰ εἶνε ἄλλο καθ' ἑκάστην ἐπανάληψιν.

Ἐκ τῶν εὐχῶν, αἵτινες περιέχονται ἐν **Σ**, συμποσούμεναι ἐν συνόλῳ εἰς δέκα τέσσαρας, ἡ μὲν πρώτη εὔρηται καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ ὡς συνέχεια τῆς εὐχῆς Ἄναρχε, ἀδιάδοχε..., ἡ δὲ δευτέρα εἶνε ἡ αὐτὴ μετὰ τινων παραλλαγῶν πρὸς τὴν ἐν τῷ ἐντύπῳ ἐπακολουθοῦσαν τῷ Βφ εὐαγγ. ἀναγνώσματι ἢ τρίτῃ ἀπαντᾷ καὶ ἐν τοῖς **Σ**, I, **II**, ἢ τετάρτῃ ἐπαναλαμβανομένη τρίς ἥτοι δις ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι καὶ ἅπαξ ἐν τῷ δευτέρῳ, εἶνε ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Εὐχὴ τοῦ ἁγίου ἐλαίου («Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῷ ἔλεει σου καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου...») ἢ πέμπτη συντομωτάτη (ἐπιγραφομένη ἐν τῷ κώδικι εὐχῆ γ') παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ τῶν ὑπ' ὄψει ἡμῶν κωδίκων ἀπαντᾷ ἢ ἕκτῃ (ἐπιγραφομένη ἐν τῷ κώδικι εὐχῆ δ') εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν δευτέραν τοῦ Β' ἢ ἐβδόμη (πέμπτη κατὰ τὸν κώδικα) συμπίπτει μετὰ τινων παραλλαγῶν πρὸς τὴν ἐν τῷ ἐντύπῳ ἐπακολουθοῦσαν τῷ δφ εὐαγγ. ἀναγνώσματι ἢ τελευταία τοῦ πρώτου τμήματος (Εὐχὴ ζ' κατὰ τὴν ἐν τῷ κώδικι ἐπιγραφὴν) οὐδαμοῦ ἄλλαχού τῶν ὑπ' ὄψει ἡμῶν χειρογράφων ἀπαντᾷ. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι προτάσσεται ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἐπακο-

λουθεῖ ἡ εὐχή Πάτερ ἅγιε, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων..., ἐπαναλαμβανομένη καὶ ὡς ἐβδόμη, ὡς τρίτη ἐπιτελεῖται ἢ καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ ἐπακολουθοῦσα τῷ γω εὐαγγ. ἀναγνώσματοι· αἱ τρεῖς ἐπόμεναι εὐχαί, ὧν αἱ δύο πρῶται συντομώταται, ἐκ τῶν ὑπ' ὄψει ἡμῶν κωδίκων ὑπὸ μόνου τοῦ Σ, μαρτυροῦνται. Τελευταία πασῶν ἐπιτάσσεται εὐχή τις ἀποδιδιομένη ὑπὸ τῆς ἐν τῷ κώδικι ἐπιγραφῆς εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. Καὶ αὕτη παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ τῶν ὑπ' ὄψει ἡμῶν κωδίκων ἀπαντᾷ.

4. Ἐν τῷ κώδικι τοῦ Βησσαρίωνος, τοῦ ἀποκειμένου ἤδη ἐν Κρυπτοφέρῳ, καθ' ὅσον δύναται νὰ συναχθῆ ἀπὸ τὰς ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ εὐχελαίου *varias lectiones* τοῦ *Goar*, δὲν ἀπαντᾷ ἀκολουθία εὐχελαίου συνηρμοσμένη καὶ εἰς διάταξιν διαμεμορφωμένη. Ἐν τῇ ὑπὲρ ἀσθενῶν παρακλήσει ὁμοῦ, ἥτις καταλήγει καὶ εἰς ἐπάλειψιν τοῦ ἀσθενοῦς δι' ἐλαίου εὐλογουμένου μετ' εὐχῆς, καὶ ἥτις δημοσιεύεται καὶ ὑπὸ τοῦ *Goar* (Εὐχολόγιον σελ. 575—578) σημειοῦνται ὡς ὑπὸ τοῦ Βησσαριανοῦ κώδικος μαρτυρούμεναι αἱ ἐπόμεναι εὐχαί μετὰ τῶν ἐπὶ μᾶς ἐκάστης τούτων κάτωθι ἐπιγραφῶν :

Εὐχή ἐπὶ ἀρρώστων. Πάτερ ἅγιε...

Εὐχή ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου. Ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι... (Ἴδε παράρτημα ὑπ' ἀριθ. 6).

Εὐχή ἐτέρᾳ. Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ ἐν τοῖς οἰκτιρμοῖς.

Εὐχή εἰς νοσοῦντας ἄλλη. Ὁ Θεὸς ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντα οἰκονομῶν (Ἴδε παράρτημα ὑπ' ἀριθ. 12).

Εὐχή εἰς νοσοῦντας ἄλλη. Δέσποτα, δέσποτα πανάγαθε, παντοκράτορ, φιλόψυχε, φιλόδουλε, Σῶτερ τῶν ἀπάντων.

Εὐχή ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου. Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ ἐν τοῖς οἰκτιρμοῖς...

Εὐχή ἀρρώστου δευτέρα. Ὁ πολὺς ἐν ἐλέει...

Περίεργως ἐπαναλαμβάνονται δις δύο εὐχαί καὶ ἐκ πρώτης ὕψεως ἡ ἐπανάληψις παρουσιάζεται ὡς εἰκαία καὶ ἄσκοπος. Ὅταν ὁμοῦ προσέξῃ τις εἰς τὸν διὰ τῆς ἐπανάληψεως ταύτης ἀποτελούμενον ἀριθμὸν ἐπτὰ, διαβλέπει σαφῶς ὡς λόγον τῆς ἐπανάληψεως τὴν συμμετοχὴν ἐπτὰ πρεσβυτέρων εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων ἀντιστοιχεῖ καὶ ἀνὰ μία εὐχή. Ὁ κανὼν ὁμοῦ καὶ τὰ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν ἀντιφώνων ἐλλείπουσι. Καὶ ἔχομεν οὕτω μορφήν ἐγγίζουσαν πολὺ πρὸς τὴν ἀρχαιοπρεπῆ τοιαύτην, καθ' ἣν τὸ ἔλαιον ἠγιάζετο δι' ἀπλῆς τιнос εὐχῆς. Ἀξιοσημείωτον ὅτι αἱ ἐπαναλαμβανόμεναι δύο εὐχαί εὗρηνται ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ τέλος, ἡ μὲν φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν «εὐχή ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου», καὶ εἶνε αὕτη ἡ καθαρῆς τοῦ ἐλαίου εὐχή, ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὴν παρὰ τισι τῶν κωδίκων μαρτυρουμένην ἐπιγραφὴν «εὐχή τοῦ ἁγίου ἐλαίου»· ἡ δὲ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «εὐχή ἐπὶ ἀρρώστου δευτέρα», ἥτις προηγουμένως ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «εὐχή

ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου». Τὸ ζεύγος τοῦτο τὸ ὑπὸ τροποποιημένας ἐπιγραφὰς ἐπισυναφθὲν καὶ αὐθις ἐν τῷ Βησσαριανῶ, φαίνεται ἀναγραφὴν ἐκ παλαιότερου τινὸς κώδικος, ὅπου ὑπῆρχε μόνον. Καὶ ὑπενθυμίζει οὕτω τὴν διάταξιν τοῦ **P**, ἔνθα δύο καὶ μόνον ἀπαντῶνται εὐχαί, μία ὑπὲρ τὸ ἔλαιον πρὸς εὐλογίαν αὐτοῦ, καὶ ἕτερα ὑπὲρ τὸν ἀσθενῆ πρὸς χρίσιν αὐτοῦ.

5. Σύμφωνα πλήρως παρουσιάζονται καὶ τὰ εἰς παλαιότερους κώδικας ἀπαντῶντα. Οὕτω ἐν τῷ **S**₂, ἐνῶ δὲν ἀπαντᾷ ἀκολουθία τις εὐχελαίου, εὐρηγεται κεχωρισμένως καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀφιστάμεναι δύο εὐχαί, ὧν ἡ μὲν πρώτη ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «εὐχή ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου» εἶνε αὐτὴ αὐτὴ ἢ καθαγιαστικὴ τοῦ ἐλαίου εὐγὴ («Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς...»), ἡ δὲ δευτέρα τυγχάνει ἢ καὶ ἐν τῷ Βησσαριανῶ κώδικι ἀπαντῶσα εὐχὴ «Ὁ πολὺς ἐν ἐλέει...». Ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ παλαιότερῳ κώδικι **S** μία καὶ μόνη εὐχὴ ἀπαντᾷ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστου», ἡ εὐχὴ «Πάτερ ἅγιε, ἰατρέ...». Εἰς δὲ τὸν ὑπ' ἀριθ. 982 κώδικα τοῦ Σινᾶ (σ) ἀπὸ τοῦ ΙΓ' αἰ. χρονολογούμενον ἀπαντᾷ ἀκολουθία εἰς νοσοῦντας παραπλησία πρὸς τὴν τοῦ Βησσαριανοῦ, ἀλλὰ περισσότερον ἐκείνη ἐξειληγμένη. Κατ' αὐτὴν μετὰ τὰ εἰρηνικὰ ἐπακολουθοῦσι κατὰ σειρὰν ἄνευ ἄλλου τινὸς παρεμπόπτοντος αἱ εὐχαί 1) Πάτερ ἅγιε ψυχῶν καὶ... 2) Ἄγαθέ, φιλόανθρωπε, εὐσπλαγχε, πολυέλεε Κύριε... 3) Δέσποτα, δέσποτα τῶν ἀπάντων, φιλόψυχε, φιλόδουλε... 4) Εὐχὴ ἄλλη εἰς νοσοῦντας Βασιλεῦ θεραπευτὰ καμνόντων, Ἰησοῦ Χριστέ, σὲ τρέμουσι δαίμονες 5) Εὐχὴ εἰς ἀσθενοῦντας Δέσποτα Κύριε παντοκράτορ, ἅγιε βασιλεῦ ὁ Θεός, ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανατῶν 6) Εὐχὴ ἄλλη εἰς ἀσθενοῦντας, Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ Κύριος τῶν κυριονόντων καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, 7) Εὐχὴ ἄλλη εἰς ἀσθενοῦντας Ἔτι δεόμενά σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ δυνατός καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντων ἐξουσιαστής, παρακλήθητι, Δέσποτα, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου (δεῖνα) καὶ ἀνάστησον αὐτόν... 8) Εὐχὴ ἄλλη εἰς νοσοῦντας, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ μόνος ἔχων ἐξουσίαν ἀφιέναι ἁμαρτίας καὶ τὸ ζῆν παρεχόμενος. Εὐχὴ ἄλλη τῆς Θεοτόκου εἰς ἀσθενοῦντας. Μεθ' ὃ ἐπακολουθεῖ ἐν ζεύγος ἀναγνωσμάτων καὶ οὐδὲν ἕτερον.

6. Ρευστὴν εἰσέτι μορφήν διατάξεως τοῦ εὐχελαίου καὶ ὀλιγωτέρας εὐχὰς τῶν ἐν τῇ σημερινῇ ἀκολουθίᾳ, καθὼς καὶ ἐν μόνον ζεύγος ἀναγνωσμάτων ρητῶς καθωρισμένων, τῶν λοιπῶν ἀφιεμένων εἰς τὴν κρίσιν τῶν τελεσιουργούντων μαρτυρεῖ μεταγενεστέρως καὶ Συμεῶν ὁ Θεσσαλονίκης († 1429). Κατὰ τὰ «περὶ τῆς ἱερᾶς τελετῆς τοῦ ἁγίου ἐλαίου ἦτοι τοῦ εὐχελαίου»¹ σημειούμενα ὑπὸ τοῦ Συμεῶν ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ εὐχελαίου ὑπῆρχον δύο καθαγιαστικαὶ εὐχαὶ τοῦ ἐλαίου. Ἡ πρώτη τούτων, ἐπαναλαμβάνομένη καὶ ὑπὸ τῶν ἑπτὰ πρεσβυτέρων, εἶνε ἡ γνωστὴ («Κύριε, ὁ ἐν τῷ

1. Κεφ. ΣΠΗ—Ση Migne 155, 525—529,

ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος τὰ συντριμμάτα ἡμῶν») ἡ δευτέρα δὲ «τελεστική» καὶ αὕτη ἀπαγγελλομένη παρὰ τοῦ πρώτου τῶν ἱερέων, ἀκροωμένων τῶν λοιπῶν καὶ «σφραγιζόντων ὁμοῦ καὶ πάντων, ἐν τῷ σφραγιζεῖν» τὸν πρῶτον τὸ ἔλαιον, εἶνε ἢ καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ δευτέρα σύντομος εὐχή «Ἄναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε ἁγίων» ἢ καταλήγουσα εἰς τὴν ἐκφώνησιν Σὸν γὰρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν... (ἄνευ τῆς ἐν τῷ ἐντύπῳ παρεμπιπτούσης προσθήκης Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός...). Ταῖς δύο ταύταις εὐχαῖς ἐπακολουθεῖ ἢ ἐκ τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰακώβου περικοπή, ἐν ἣ τὰ «ἀποστολικά ρήματα σαφῶς ἡμῖν μαρτυροῦντα ὄθεν ἡμεῖς τὴν παράδοσιν ταύτην ἐλάβομεν. Καὶ τὸ εὐαγγέλιον εὐθύς ἀναγινώσκειται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐκτελοῦντος τὴν τελετήν». Ἔτεροι δύο εὐχαὶ ἀπαγγέλλονται ἀκολουθῶς, ὧν ἡ μὲν πρώτη χαρακτηρίζεται ὡς «εὐχή δεήσεως ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν» τοῦ ὑπὲρ οὗ τὸ εὐχέλαιον «καὶ εἰς ἐπήκοον λέγεται ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἱερέων συνευχομένων». Τίς ἡ εὐχή αὕτη, δὲν καθορίζει ρητῶς ὁ Συμεῶν, διότι «ἄλλη παρ' ἄλλου εὐχή λέγεται ἱερέως, ὥσπερ καὶ αἱ ἀποστολικαὶ καὶ τοῦ εὐαγγελίου περικοπαί, πᾶσαι δὲ πρὸς τὸ ἔργον ἀρμόδιαι». Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ Συμεῶν γνωρίζει καθεστῶς, καθ' ὃ ἤρχισε μὲν νὰ διαφοροποιῆται τὸ μέρος ἐκάστου τῶν ἑπτὰ πρεσβυτέρων, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εἶνε τοῦτο καθωρισμένον τελικῶς. Ἐντεῦθεν εἰσῆχθησαν μὲν ἤδη ἑπτὰ ζεύγη ἀναγνωσμάτων καὶ ἑπτὰ εὐχαί, ἀλλὰ ταῦτα δὲν εἶνε ἀκόμη τὰ αὐτὰ παρὰ πᾶσιν.

Ἡ δευτέρα ἐκ τῶν δύο τούτων εὐχῶν «παρὰ πάντων μυστικῶς» ἀναγινωσκομένη εἶνε ἡ εὐχή Πάτερ ἅγιε, ἐν ἣ ἐπικαλοῦνται οἱ πρεσβύτεροι «τὸν Πατέρα τὸν ἅγιον, τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων τὸν ἱατρόν, τὸν καὶ πέμψαντα τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ εἰς τὸν κόσμον πᾶσαν νόσον ἰώμενον καὶ ἐκ θανάτου λυτρούμενον». Σαφῶς λοιπὸν καὶ ἀδιαμφισβητήτως ἡ εὐχή αὕτη εἶνε ἢ καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ ἀπαντῶσα, καὶ τοσοῦτω βεβαιότερον, ὅσω καὶ κατὰ τὸν Συμεῶν «ἐν τῷ τῆς εὐχῆς τέλει» ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὴν πρεσβύτερος «ἀλείφει ἐν τῷ ἐλαίῳ σταυροειδῶς» τὸν πάσχοντα, «τὸ Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου ἐν ἐκάστη λέγων σφραγίδι» «καὶ τελευταίαν ἐκφώνησιν εἰς τελείωσιν τοῦ ἔργου καὶ αἰτίαν ἀληθῆ» τὴν καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ ἀναγεγραμμένην «Ὅτι σὺ εἶ ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων, ὁ Θεὸς ἡμῶν...». Ἡ ὅλη τελετὴ κατακλείεται κατὰ τὸν Συμεῶν ὑπὸ ἐκτενοῦς, μεθ' ἣν «πάλιν ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων τελευταίαν εὐχὴν συγχωρήσεως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀναγινώσκει τοῦ δεχομένου τὴν τελετήν, πάντων τῶν ἱερέων ἐφαπτομένων αὐτοῦ ταῖς χερσὶν ὡς συνεργῶν καὶ συνευχομένων». Ἡ εὐχή αὕτη ταυτίζεται πρὸς τὴν καὶ ἐν τῷ ἐντύπῳ τελευταίαν, ὡς δύναται τις νὰ συναγάγῃ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸν Συμεῶν «ὡς συλλειτουργῶν καὶ συμπρεσβυτέρων ἐν τῇ εὐχῇ μέμνηται» ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὴν πρεσβύτερος καὶ τῶν λοιπῶν ἐφαπτομένων ἱερέων· τοιαύτη δὲ μνεῖα γίνεται καὶ ἐν τῇ εὐχῇ τοῦ ἐντύπου· εἶτα

δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ ἐκφωνήσει, εἰς ἣν καταλήγει ἡ εὐχή, ἀνακηρύττεται ὁ Θεὸς «Θεὸς τῶν μετανοούντων καὶ ἐπὶ ταῖς κακίαις ἡμῶν μετανοῶν»· τοιαύτη δὲ τις ἐκφώνησις ἐπισημαίνεται κατὰ τινὰς τῶν κωδίκων καὶ εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος εὐχὴν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τέλος ὁ ὑπὲρ οὗ τελεῖται τὸ εὐχέλαιον «ὑποπίπτει τοῖς ἱερεῦσι καὶ συγχώρησιν ἐξαιτεῖται παρ' αὐτῶν τρις καὶ παρὰ πάντων λαμβάνει», μεθ' ὃ «παρὰ τοῦ πρώτου τῶν ἱερέων κατήχησιν δέχεται», περὶ ὧν μαρτυροῦσι καὶ διάφοροι νεώτεροι κώδικες, καὶ δὴ οἱ **Σ Α Π**.

7. Κατὰ ταῦτα ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀκολουθίας τοῦ Εὐχελαίου ἐχώρησεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ζεύγους τῶν εὐχῶν ἐπὶ τὰ ἑπτὰ. Μόλις δὲ κατὰ τὸν ΙΓον αἰῶνα κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κων/λεως Νικηφόρου (1260 - 1261) ὁ πατριάρχης Κων/λεως Ἀρσένιος ὁ Αὐτωρειανὸς (1255 - 1260) ἐξέδωκε διάταξιν καθορίζουσαν, ἵνα τὸ εὐχέλαιον τελεῖται ἀπαραιτήτως ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων, καὶ καθώρισεν ἰσαριθμούς εὐχάς, ἵνα ἐκάστη ὑφ' ἐκάστου τῶν ἑπτὰ λειτουργῶν ἀναγινώσκηται.¹ Βραδύτερον, πάντως οὐχὶ πρὸ τοῦ ΙΓου αἰῶνος, προσετέθησαν καὶ τὰ ἑπτὰ ζεύγη ἀναγνωσμάτων, κατ' ἀρχὰς ἐνὸς μόνου ζεύγους ὑπάρχοντος, καὶ τούτου κατὰ τὴν ἐπακολουθοῦσαν ἢ παρεμπόπτουσαν θεϊαν λειτουργίαν. Εἰδικὸς κανὼν ἐν ἀρχῇ δὲν ὑπῆρχε. Καὶ μνημονεῦει μὲν ὁ Β. κανόνος, ἀλλ' οὐχὶ ἀδιαμφισβητήτως ἐκλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Goar ἡ μνεῖα αὕτη ὡς ἔνδειξις, ὅτι ὁ Ἀρσένιος ὁ συντάξας τὸν ἡδὴ ἐν χρῆσει κανόνα εἶνε πρόσωπον, ὅπερ ἔζησε πρὸ τοῦ ἐνάτου αἰῶνος. Διότι δὲν δύναμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Β. μνημονευόμενος κανὼν εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρσενίου συνταχθεὶς, ἀφοῦ ὁ μὲν κώδιξ Ι ἀπὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος χρονολογούμενος, ὅστις ὀρίζει, ἵνα οἱ κανόνες ἀναγινώσκωνται καὶ ἀφ' ἐσπέρας καὶ τὴν πρωΐαν, περιέχει μὲν κανόνα εἰδικῶς διὰ τὸ εὐχέλαιον συντεταγμένον, ἄλλον ὅμως παρὰ τὸν τοῦ Ἀρσενίου, ὡς δεύτερον δὲ πρὸς αὐτὸν συνδυαζόμενον τὸν Παρακλητικὸν τῆς Θεοτόκου· ὁ δὲ κώδιξ ὁ ἀπὸ τοῦ ΙΓ' αἰ. χρονολογούμενος **Σ**₆ δὲν μνημονεῦει τοῦ κανόνος τοῦ Ἀρσενίου, ἀλλ' ἀναγράφει ἄλλον τινά. Μόλις εἰς τὸν κώδικα **Σ**₆ ρητῶς ἀναγράφεται εἰς τὰ τελευταῖα φύλλα αὐτοῦ «Κανὼν τοῦ ἁγίου ἐλαίου φέρων ἀκροστιχίδα τήνδε Εὐχῆς ἐλαίου ψαλμὸς ἐξ Ἀρσενίου». Ἐντεῦθεν συνάγεται σαφῶς ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κανόνος δὲν δύναται νὰ εἶνε ὁ ἐν ἔτει 1480 ἀκμάσας καὶ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Παχωμίου καθαιρεθεὶς ἐπίσκοπος Ἀρσένιος, πιθανώτατα δὲ οὐδ' ὁ κατὰ τὸν ΙΓ' αἰ. ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν διάταξιν τοῦ Εὐχελαίου καὶ μνημονευθεὶς ἡδὴ πατριάρχης Κων/πόλεως Ἀρσένιος, ἀφοῦ ὁ ἀναγράφων τὸν κανόνα κώδιξ **Σ**₆ ἀνάγεται τοῦλάχιστον εἰς τὸν ΙΒ' αἰῶνα· ἀλλὰ μᾶλλον ὁ πιθανολογούμενος

1. Migne 140, 806, Μ. Γεδεών Καν. Διατάξεις τόμ. Β σελ. 43-45

κατ' εἰκασίαν τοῦ *Goar* Ἀρσένιος ὁ ἀσκητής, ὁ ἐπὶ πατριάρχου Ἰγνατίου, βασιλεύοντος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνο^ς ζήσας.

8. Ἐξέλιξιν εἰς μορφήν, ἐξ ἧς προῆλθεν ἡ σημερινή, ἀπαντῶμεν εἰς τοὺς κώδικας *S_a* καὶ *Q*. Κατὰ τὸν *S_a* (ἴδε παράρτημα ὑπ' ἀριθ. 7) ψάλλεται ἀφ' ἐσπέρας ὄρθρος, καθ' ὃν ἀναγινώσκονται τέσσαρες εὐχαὶ, ὧν αἱ δύο πιθανώτατα κατὰ τὰς συναπτὰς τῶν καθισμάτων τοῦ κανόνος. Τὴν ἐπομένην γίνεται λειτουργία, κατὰ τὰ ἀντίφωνα δὲ καὶ τὴν εἴσοδον ἀντὶ τῶν συνήθων εὐχῶν τῆς λειτουργίας ἀναγινώσκονται τρεῖς εὐχαὶ τοῦ εὐχελαίου, ὧν ἡ πρώτη εἶνε ἡ εὐχή τοῦ ἁγίου εὐλαίου. Εἰς τὴν μετὰ τὴν εἴσοδον εὐχὴν ἐπακολουθεῖ συναπτὴ καταλήγουσα εἰς τὴν ἐκφώνησιν Ἁγιος εἰ ὁ Θεὸς ἡμῶν, μεθ' ἣν ψάλλεται τὸ τρισάγιον καὶ ἐπισυνάπτονται κατὰ σειρὰν τὰ ἑπτὰ ζεύγη τῶν παρεμβλλομένων καὶ συνδεδεμένων μεθ' ἑκάστου ζεύγους εὐχῶν.

Ἡ συνάρθρωσις τοῦ εὐχελαίου μετὰ τῆς θείας λειτουργίας παρουσιάζεται εὐκρινέστερον ἴσως ἐν τῷ *Q*. Μετὰ τὸ Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς προτάσσονται τινα καταλήγοντα εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου Ἐλαίου («Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει...»). Μεθ' ὃ ἐπακολουθοῦσι τὰ εἰρηνικά, ἅτινα εἶνε αὐτὴ ἡ μεγάλη συναπτὴ τῆς λειτουργίας, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐπισυναπτομένων ἀντιφώνων καὶ τῶν ἐπακολουθούτων Σοφία ὄρθοί, Δεῦτε προσκυνήσωμεν, Κοντακίων. Ἔπεται τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε καὶ τὰ ἑπτὰ ζεύγη τῶν ἀναγνωσμάτων ἐκάστῳ τῶν ὁποίων ἔπεται ἐκτενὴς καὶ ἡ ἰδιάζουσα τούτῳ εὐχή. Μετὰ τὴν τελευταίαν δ' εὐχὴν τοῦ τελευταίου ζεύγους τῶν ἀναγνωσμάτων εὐρηται «ἑτέρα εὐχή λεγομένη ἐπὶ τοῦ καλέσαντος ἐν τῇ χρίσει» ἢ «Πάτερ ἅγιε», μεθ' ἣν οὐδὲν ἕτερον σημειοῦται. Ἐν τῇ τοιαύτῃ τοποθετήσει τῆς εὐχῆς ἔχομεν ἔνδειξιν, περὶ τοῦ ὅτι ὁ *Q* προϋποθέτει πρῶτον, καθ' ἣν ἡ χρίσις ἐγένετο μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας, ὡς καὶ ἐν τῷ *P* καὶ τῷ *B*.

Ἡ αὐτὴ συνάρθρωσις τοῦ εὐχελαίου πρὸς τὴν θείαν λειτουργίαν διαφαίνεται καὶ ἐν διατάξει τοῦ *A*, καθ' ἣν πρὸ τοῦ πρώτου ζεύγους τῶν ἀναγνωσμάτων «λέγει ὁ διάκονος: Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας (τῶν αἰώνων). Καὶ ψάλλει τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Ἀλληλούια. Εἶτα λέγει τὸν ἀπόστολον». Ἡ διάταξις αὕτη προφανῶς ἀποτελεῖ ἀπόλειμμα τῆς παλαιᾶς κατὰ τὸν *Q* τάξεως.

8. Ἐκ τῆς τοιαύτης διὰ τῆς συνυφάνσεως μετὰ τῆς θείας λειτουργίας διαμορφώσεως τοῦ Εὐχελαίου προῆλθεν ἡ σημερινὴ τάξις αὐτοῦ. Ἐχομεν κατ' αὐτὴν ἀκολουθίαν ὄρθρου, ἐν τῇ ὁποία ἀντὶ τοῦ Ἐξαψάλμου ἀναγινώσκειται ὁ ῥυθ ψαλμὸς («Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου») καὶ ἐπακολουθεῖ μετὰ μικρᾶν συναπτὴν, ἀντικαταστήσασαν τὴν μεγάλην τοιαύτην ἥτις ἐπακολουθεῖ τῷ Ἐξαψάλμῳ, τὸ ἀλληλούια. Παραλειπομένων τῶν καθισμάτων ἔπεται ὁ *N* καὶ ὁ κανὼν. Μεθ' ὃ ψάλλονται τὸ ἑξαποστειλάριον καὶ οἱ αἵνοι καὶ παραλειπομένης τῆς δοξολογίας ἀκολουθεῖ τροπάριον, ὁποῖον

ψάλλεται πάντοτε κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ὁρθρου (καὶ πρὸ τοῦ Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... ὡσάκις τῷ ὄρθρῳ ἐπισυνάπτεται ἡ θεία λειτουργία, ὡς ἐν ταῖς Κυριακαῖς καὶ ἑορταῖς). Ἐπακολουθεῖ ἡ συναπτή, ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν μεγάλην συναπτὴν τὴν πρὸ τοῦ α' ἀντιφώνου τῆς θείας λειτουργίας, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου Ἐλαίου ψάλλονται τροπάρια ἀντιστοιχοῦντα τοιαῦτα πρὸς τὰ ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ πρὸ τοῦ Τρισαγίου ψαλλόμενα τοιαῦτα. Ἐπακολουθοῦσι τὰ ἑπτὰ ζεύγη τῶν ἀναγνωσμάτων, ἐκάστῳ τῶν ὁποίων ἐπισυνάπτεται ἐκτενὴς καὶ εὐχὴ, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν καὶ ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ ἐπακολουθοῦσαν τῷ εὐαγγελικῷ ἀναγνώσματι ἐκτενὴ καὶ εὐχὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θεία λειτουργία παραλείπεται ἤδη, ἕκαστος τῶν ἱερέων συμπληροῖ πλήρως τὸ ἀνήκον αὐτῷ μέρος, ἐπαλείφων τὸν ἀσθενῆ μετὰ τὴν εὐχὴν τὴν ἐπακολουθοῦσαν εἰς τὸ εὐαγγελικὸν ἀναγνώσμα, τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωσθέν, οὕτω δὲ ἡ χριεὶς δὲν γίνεται ὁμαδικῶς ἐν τῷ τέλει, ὡς ἐγίνετο ἐν τῇ τάξει τοῦ εὐχελαίου, καθ' ἣν συνεπετελεῖτο ἡ θ. λειτουργία. Τῆς παλαιᾶς ταύτης τάξεως ἀπόλειμμα εἶνε τὸ ἐν τέλει τῆς σημερινῆς ἀκολουθίας ψαλλόμενον ἰδιόμελον, ὅπερ ἄλλοτε ἐψάλλετο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μετὰ τὸ πέρας τοῦ εὐχελαίου λαμβανούσης χώραν χρίσεως τοῦ ἀσθενούντος καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκείων αὐτοῦ.

9. Αἱ ἀνωτέρω σημειωθείσαι παρατηρήσεις, ἐπιβεβαιοῦνται καὶ ὑπὸ διαφόρων διατάξεων ἐγκατεσπαρμένων εἰς διαφόρους κώδικας, αἵτινες ἐπισυναγόμεναι εἰς ἓν ἀπεικονίζουσι εὐκρινέστατα τὴν ἀκολουθηθεῖσαν ἐν τῇ ἐξελίξει ταύτῃ πορείαν. Οὕτω ἔχομεν διάταξιν τοῦ **Σ₆**, καθ' ἣν κατὰ τὸ εὐχέλαιον οἱ «ἑπτὰ πρεσβύτεροι ποιοῦσι τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὴν παννυχίδα». Ἡ διάταξις αὕτη ἐπιμαρτυρεῖται καὶ ὑπὸ τῶν κωδικῶν **I, I, II₆** καὶ οἱ μὲν **I II₆** ποιοῦνται λόγον περὶ ἑσπερινοῦ, κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν λαμβάνοντος χώραν, καθ' ὃν μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὴν συναπτὴν ψάλλονται εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα στιχηρὰ τὰ εἰς τοὺς αἴνους σήμερον ψαλλόμενα, καὶ περὶ τελέσεως τοῦ εὐχελαίου «ἐπὶ τὴν αὔριον πρωΐαν», καθ' ἣν ἀνεγινώσκετο καὶ «ὁ κανὼν... εἶτα στιχηρὰ... Εἶτα ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις» (**II₆**). Καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ νέου εὐλογητὸς ἡ εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... (κατὰ τοὺς **Z I**), ἵνα ἀρξῆται ἡ καθ' αὐτὸ ἀκολουθία τοῦ Εὐχελαίου. Ὁ δὲ **I** περιέχει διάταξιν, καθ' ἣν «τοὺς κανόνας ψάλλομεν καὶ ἄφ' ἑσπέρας καὶ εἰς τὸν ὄρθρον». Εἶνε ἀληθές, ὅτι περὶ Ἐξαψάλμου οὐδεὶς τῶν ὑπ' ὄψει ἡμῶν κωδικῶν ποιεῖται λόγον. Ἄλλ' ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι τῆς ἀκολουθίας τοῦ εὐχελαίου ἐπρόκειτο περὶ ὄρθρου δὲν συναγεται μόνον ἐκ διαφόρων φράσεων κωδικῶν τινῶν οἷαι «...Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὸ Θεὸς Κύριος» (**II₆**) «τοὺς κανόνας ψάλλομεν... καὶ εἰς τὸν ὄρθρον» (**I**), ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τῷ κανόνι ἔπονται Ἐξαποστειλίτριον καὶ Αἶνοι μεθ' οὓς κατὰ τοὺς **Z I K Q A** ἐπακολουθεῖ ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῷ ὄρθρῳ, ἵνα σημειωθῇ ἡ ἔναρξις τοῦ δευτέρου μέρους τῆς τελετῆς εἴτε διὰ

τοῦ Εὐλόγημένη ἢ βασιλεία τοῦ Πατρὸς (**Z I Q ā A**) εἴτε ἀπλῶς διὰ τοῦ Εὐλόγητος ὁ θεὸς ἡμῶν (**K M O**). Ἐπὶ πλέον τυγχάνει ἀξιοσημείωτον, ὅτι κατ' ἄλλους τινὰς κώδικας (**K N ā ē e**) εἴτε εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκτενή τοῦ πρώτου μέρους εἴτε καὶ μετὰ τὸ Εὐλόγητος, ὅταν δι' αὐτοῦ ἄρχεται τὸ δεύτερον μέρος, γίνεται ἀμέσως μεγάλη συναπτή, ἀντιστοιχοῦσα προδήλως πρὸς τὰ εἰρηνικά τὰ ἐπακολουθοῦντα εἰς τὸ Εὐλόγημένη ἢ Βασιλεία... τῆς θείας λειτουργίας. Ἐξ ἄλλου τροπάρια οἷα τὰ προτασσόμενα νῦν τοῦ πρώτου ζεύγους τῶν ἀναγνωσμάτων, κατὰ τὸν **I** ἐπαναλαμβάνονται πρὸ ἐκάστου ζεύγους ἀναγνωσμάτων ὅπως καὶ κατὰ τὸν **H** ἐπαναλαμβάνονται ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν ἑπτὰ πρεσβυτέρων τόσον ἢ συναπτή ἢ τὰ εἰρηνικά, ὅσον καὶ ἡ ἐπιτασσομένη ἐκάστῳ ζεύγει ἀναγνωσμάτων ἔκτενης μετὰ τῆς εὐχῆς τῆς ἔκτενοῦς. Οὕτω ἕκαστον ζεύγος τῶν ἀναγνωσμάτων παρουσιάζει κατὰ τοὺς κώδικας τούτους ἐπαναλαμβανόμενον τὸ τμήμα τῆς λειτουργίας τὸ καλούμενον λειτουργία τῶν κατηχομένων.

Τοσαῦτα περὶ τῆς ἐξελιξεως τῆς ἀκολουθίας τοῦ Εὐχελαίου.

10. Ἐκ τῶν ἰδιαζουσῶν εἰς τούτους ἢ ἐκείνους τοὺς κώδικας διατάξωον ἀξιωμακόμενοι τυγχάνουσιν αἱ ἐξῆς: 1) Τὸ πρὸς εὐλογίαν ἔλαιον ρίπτεται ἐντὸς κανδήλας τιθεμένης ἐντὸς σκεύους τινὸς ἡγουν χερνιβίου (**ā**) ἢ πινακίου ἔχοντος σιτάρια ἢ κριθάρια (**Π₆**) καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ σίτου τίθεται ἡ κανδήλα (**ā K χ**). Μετὰ τῆς κανδήλας προσφέρεται καὶ ἕτερον ἀγγεῖον μετ' ἐλαίου (**ā**), ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ πρωτοπαπᾶς (**Π₆**) ἢ ὁ ἱερεὺς, ὅστις πρόκειται νὰ λειτουργήσῃ, «κατακενοὶ τὸ ἔλαιον κατ' ὀλίγον ἐν τῇ κανδήλῃ» (**P**). Μετὰ τὸν πρωτοπαπᾶν βάλλει ἔλαιον καὶ ὁ δεύτερος ἱερεὺς καὶ ὁ τρίτος ἕως τῶν ἑπτὰ λέγοντες τὴν εὐχὴν τοῦ ἐλαίου (**Π₆ Z ā K N E M**).—2) Εἰς τὴν κανδήλαν ταύτην κατὰ μὲν τοὺς **P B** ρίπτεται μόνον ἔλαιον, κατὰ δὲ τοὺς **K χ** οἶνος καὶ ἔλαιον, κατὰ δὲ τοὺς **ē e** ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ **M**. Ἐκκλησίᾳ ἀντὶ ὕδατος οἶνον εἰς τὴν κανδήλαν τοῦ εὐχελαίου βάλλουσι (καὶ κατὰ τὸν **H** τίθεται κανδήλα μετὰ οἴνου) κατὰ δὲ τὸν **Σ₆** ἕκαστος τῶν πρεσβυτέρων ρίπτει ἐν τῇ κανδήλῃ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανείων καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον.—3) Ἐν τῷ ἐλαίῳ τίθενται μολυβδίδια ἑπτὰ (**ā K χ**) «μετὰ ἀπτρίου (**B**) ἢ τουβίου (**B Σ₆**) ἢ ἀπτρότουβον (**P**) ἢ ἀπτρότουρβον ἡγουν τὸ φητέλει» (**M**). Καὶ κατὰ μὲν τὸν **P** ἕκαστος τῶν ἑπτὰ πρεσβυτέρων εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀνάγνωσιν τῆς εὐχῆς τοῦ ἐλαίου «ἀπτει τὴν μολυβίδα αὐτοῦ», μετὰ δὲ τὴν λειτουργίαν «εἰς τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας ὁ μὲν λειτουργήσας σβέννυσι τὸ ἀπτρότουρβον αὐτοῦ καὶ ἀπομένει τὰ ἕξ, καὶ οὕτω ποιοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ μετὰ τὸ λειτουργήσαι σβεννύουσι κατ' ἐκάστην γὰρ λειτουργεῖ εἰς μέχρῃς ὅτε πληρωθῶσιν οἱ ἑπτὰ». Κατὰ δὲ τοὺς **ā K H E A Σ₆ χ** ἡ θρυαλλὶς ἀνάπτεται ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν πρεσβυτέρων μετὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς συνδεδεμένης αὐτῷ ἔκτενοῦς καὶ εὐχῆς καὶ εὐθὺς πρὸ τῆς δι' ἐλαίου χρίσεως, ὅτε ἀποχωρῶν ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ εὐ-

θῆς ἐπομένου πρεσβυτέρου. Κατὰ δὲ τὸν **M** ὁ ἱερεὺς «σφραγίζει τὸν ἀσθενῆ σταυροειδῶς καὶ ἀλείφει αὐτὸν σταυρὸν... εἶτα αὕτη τὸ ἀπρότουρβον καὶ πῆγνυσιν αὐτὸ εἰς τὸ σιτάρι καὶ καίεται». Ὁ λόγος τῆς ὑπ' ἐκάστου ἱερέως ἀφῆς τῆς θρυαλλίδος δὲν καθορίζεται οὐδ' ὑποδηλοῦται πως ὑπὸ κώδικός τινος. Καὶ ἡ μὲν διάταξις τοῦ **M** κατανοεῖται εὐκόλως, ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ ἀπρότουρβον ἀνάπτεται μετὰ τὴν χρίσιν καὶ πῆγνυται ἔξω τῆς κανδήλας, ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ πινακίῳ σίτου, ἵνα καῖῃ. Τὸ ἀπρότουρβον, φαίνεται, χρησιμοποιεῖται πρῶτον διὰ τὴν χρίσιν τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ εἶνε ἐμπεποτισμένον δι' ἠύλογημένου ἐλαίου. Ἴνα μήποτε λοιπὸν παραπέση τοῦτο καὶ ἐπισυμβῆ βεβήλωσις τις, ἐμπῆγνυται μετὰ τὴν χρίσιν ἐπὶ τοῦ σίτου, ἀφοῦ προηγουμένως ἀναφθῆ, καὶ κατακαίεται. Κατὰ τοὺς ἄλλους ὅμως κώδικας ἡ ἀφή γίνεται πρὸ τῆς χρίσεως καὶ ἡ θρυαλλίς παραμένει ἐμβεβαπτισμένη ἐντὸς τοῦ ἐλαίου. Διὰ τίνα λόγον; Καθ' ἡμᾶς δύο εἰκασίαι δύνανται νὰ ἐξενεχθῶσι. Κατὰ τὴν μίαν ἡ ἀφή τῆς θρυαλλίδος ἐκράτησε νὰ γίνεται ὡς εἶδος τι καθιερώσεως τῆς κανδήλας καὶ ἐγκαινισμοῦ ταύτης εἰς χρῆσιν λειτουργικὴν καὶ εὐλογίας τοῦ φωτὸς αὐτῆς κατ' ἀνάλογόν τι πρὸς τὴν ἀφήν τῶν λαμπάδων τοῦ Πάσχα καὶ ἄλλων τινῶν περισωθέντων μέχρι σήμερον ἐν τῇ λειτουργικῇ πράξει περιστατικῶν εὐλογίας φώτων καὶ λυχνιῶν. Ὑπὲρ τῆς ἐξηγήσεως ταύτης συνηγορεῖ καὶ διάταξις τις τοῦ **P**, καθ' ἣν ἡ κανδήλα δέον νὰ εἶνε **καινή**. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀνήπτετο μία θρυαλλίς. Ὅτε ὅμως εἰσῆχθη ἡ ἐν τῷ εὐχέλαιῳ συμμετογῇ ἐπτὰ ἱερέων, εἰς ἕκαστος τούτων ἐπαναλαμβάνων ὅ,τι καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ, ἐπόμενον ἦτο καὶ ἐν τῇ ἀφῇ τῆς θρυαλλίδος νὰ μιμηθῆ τὸν πρῶτον. Κατὰ τὴν ἄλλην εἰκασίαν αἱ ἀφαι τῶν θρυαλλίδων ἐγίνοντο διὰ συναφῆ σκοπὸν πρὸς τὸν τῆς διατάξεως τοῦ **M**. Ἄπεσκοποῦν τουτέστιν ἵνα καταναλώσωσι τὸ μετὰ τὴν χρίσιν ἐναπολειφθησόμενον ἐν τῇ κανδήλᾳ ἔλαιον, ὥστε τοῦτο νὰ μὴ ἐπανατεθῆ ὀπωσδήποτε εἰς χρῆσιν κοινήν. 4) Κατὰ τὸν **B**, ἡ κανδήλα δέον νὰ εἶνε «μεγάλῃ χωροῦσα λίτρας ἐπτὰ». Ἡ τοιαύτη χωρητικότης τῆς κανδήλας ἐξηγεῖται, ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψει, ὅτι τὰ ἀπρότουρβα τῶν ἐπτὰ ἱερέων θὰ ἔμενον ἀνημμένα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας, ἡ ὅλη δ' ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου παρετίετο ἐν παννυχίδι, ἵνα ἐπακολουθήσῃ ἡ ἱκανὴν ποσότητα ἐλαίου ἀπαιτούσα χρίσις οὐ μόνον τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκείων αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἱερεῖς ἐποιοῦν «σταυροῦ τύπον μετὰ τοῦ ἁγίου ἐλαίου καθ' ἐκάστην θύραν καὶ θυρίδα καὶ ὑπέρθυραν καὶ παραστάδα καὶ πεσὸν μέχρι τοῦ μαγειρίου καὶ τοῦ σταύλου, ἐὰν ἔστιν» (**P**). Ἐπὶ πλέον κατὰ τὸν **P** οἱ συμμετέχοντες εἰς τὸ εὐχέλαιον πρεσβύτεροι ἐλειτούργουν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐπὶ ἑπταήμερον, κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῆς ἐβδομάδος ταύτης ἡ κανδήλα παρέμενε ἀνημμένη, ἐκάστου πρεσβυτέρου ἀβεννύοντος τὸ ἀπρότουρβον αὐτοῦ μετὰ τὸ λειτουργῆσαι. Ἐκ πάντων τούτων ἐξηγεῖται τὸ διατὶ ἡ κανδήλα ἐξεζητεῖτο

νά εἶνε μεγάλης χωρητικότητος. 5) Κατὰ πολλοὺς ἐκ τῶν ὀπωσδήποτε παλαιῶν κωδικῶν (**ZHNOII**) ὁ μέλλον ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ δευτέρου μέρους τῆς ἀκολουθίας τοῦ εὐχελαίου ζητεῖ συγχώρησιν «ποιῶν μετανόιας τρεῖς κατὰ ἀνατολὰς καὶ τοὺς ἱερεῖς ἑτέραν καὶ λέγων· Εὐλογήσατε, πατέρες ἅγιοι. Συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἔως τρίτον. Καὶ συγχωροῦσιν αὐτῷ ἀποκρινόμενοι. Ὁ Θεὸς συγχωρήσαι σοὶ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι» (**H**).

6) Κατὰ κώδικάς τινας (**ZHKANā**) πρὸ τῆς ἀλείψεως καὶ μεθ' ἐκάστην εὐχὴν ἐπακολουθοῦσαν τῷ ζεύγει τῶν ἀναγνωσμάτων ὁ ἱερεὺς «ποιῶν καὶ σταυροὺς ἐπάνω τῆς κεφαλῆς. αὐτοῦ εὐθέως λέγει Εἰσάκουσον, Κύριε· εἰσάκουσον, δέσποτα· εἰσάκουσον, ἅγιε». Μεθ' ὃ ἐπακολουθεῖ ἡ χρίσις λεγομένης κατ' αὐτὴν καὶ τῆς εὐχῆς Πάτερ ἅγιε... Ἄλλοι κώδικες (**α̅ α̅**) ἐν συμφωνίᾳ μετὰ Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονίκης, σημειοῦσι πρὸ τῆς χρίσεως: «Ἡ βοήθεια ὑμῶν ἐν ὄνόματι Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Καὶ τό· Ἡ χάρις καὶ ἡ βοήθεια τοῦ παναγίου Πνεύματος εἶη μετὰ σοῦ».

7) Ἡ περὶ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας ἐπίθεσις τοῦ εὐαγγελίου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐπιτελεῖται τὸ εὐχέλαιον καὶ ἡ ἐπ' αὐτὸν ἀνάγνωσις εὐχῆς συγχωρητικῆς συνεφαπτομένων πάντων τῶν πρεσβυτέρων, ἡ μνημονευομένη καὶ ὑπὸ Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονίκης, δὲν μαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν παλαιότερων κωδικῶν. Ἡ καταβολὴ τῆς διατάξεως ταύτης δύναται πιθανώτατα νὰ ἀναζητηθῆ ἐν τῇ διατάξει τῶν **P** καὶ **Σ_α**, καθ' ἣν μετὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τέλεσιν τοῦ εὐχελαίου καὶ τὴν ἐκ τοῦ ναοῦ μεταφορὰν τοῦ ἄσθενοῦς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὴν χρίσιν καὶ αὐτῶν τῶν τῆς οἰκίας μερῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς τελικῆς ἀπόλυσεως, ἀνεγινώσκето εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα. Συνειθίζεται δὲ ἄχρι τοῦ νῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναγνώσεως τοῦ εὐαγγελίου νὰ προσεγγίζωσι τὸν λειτουργὸν ἐκ τῶν παρισταμένων πολλοὶ καὶ κλίνοντες τὴν κεφαλὴν νὰ ἀκροῶνται τοῦ εὐαγγελίου, ἔχοντες αὐτὸ ὑπὲρ ταύτην καὶ σχεδὸν ἐφαπτόμενον αὐτῆς. Πιθανώτατα δὲ ἡ ἐν τοῖς **H M N E** ἐ διατάξεις, ἡ καὶ ὑπὸ τοῦ Συμεῶν μαρτυρουμένη, καθ' ἣν περὶ τὸ τέλος τοῦ εὐχελαίου (ὀλίγον πρὸ τῆς τελικῆς ἐκτενοῦς κατὰ τοὺς **H M** ἢ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν κατὰ τὸν **N**, ἢ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν κατὰ τοὺς **E** χεῖ) ὁ ὑπὲρ οὗ τὸ εὐχέλαιον ζητεῖ ἐκ τρίτου συγχώρησιν ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, ν' ἀποτελῆ τὴν πρώτην καταβολὴν τῆς συγχωρητικῆς εὐχῆς, ἣτις ἅμα τῇ ἐπιθέσει τοῦ εὐαγγελίου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀναγινώσκεται σήμερον ὑπὸ τοῦ προεστῶτος ἐπ' αὐτὸν συνεφαπτομένων καὶ τῶν λοιπῶν πρεσβυτέρων. Ἡ ὑπὸ τοῦ Συμεῶν δὲ μαρτυρουμένη καὶ ἐν τοῖς **Σ_α A II**, ἀναγραφομένη κατήχησις, ἣν «ὁ πνευματικὸς πατὴρ λέγει», ἀφοῦ θέσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ «ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ τὸ ἅγιον ἔλαιον ποιήσαντος», ἀποτελεῖ ἴσως ἑτέραν μορφήν τῆς παροχῆς τῆς συγχωρήσεως ταύτης, εἴτε παραλλήλως πρὸς τὴν σήμερον ἐν χρῆσει συγχωρητικὴν εὐχὴν σχηματισθεῖσαν εἴτε πρὸς αὐτὴν προοδοποιήσαν.

Ζ Ο Κ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΛΑΙΟΥ

Κ (χ) Συναχθέντων ἑπτὰ πρεσβυτέρων ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ προτίθεται ἐν τῷ μέσῳ τετράπους. Καὶ ἐπάνω αὐτῶν σκευὸς τι ἔχον σίτον καὶ κανδύλαν μετὰ οἴνου καὶ ἔλαιον ἐν ἑτέρῳ ἀγγεῖῳ καὶ μολυβίδια.

Ἴ Καὶ ποιεῖ ὁ πρωτοπαπᾶς τὴν ἔναρξιν.

Μ Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν. Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι, ἅγιε, δόξα σοι. Βασιλεῦ οὐράνιε, παράκλητε. Δόξα καὶ νῦν. Παναγία Τριάς. Κύριε ἐλέησον Γον. Δόξα καὶ νῦν. Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία. Κύριε ἐλέησον ἰβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν Γον.

Ζ Ι Κ Καὶ ψάλλεται τὸ Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.

Η Ο Ἀκολουθία σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ ἀγίου ἐλαίου ἀγιαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ πρεσβυτέρων. **Ι** Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου, ἣν ἐποίησεν ἀληθῶς ὁ ἀπόστολος ἀδελφόςθεος καὶ μέγας Ἰάκωβος Ἱεροσολύμων. **Λ** Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου εὐχέλαιου ψαλλόμενον ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων. **Μ** Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου εὐχέλαιου. **Ν** Ἀκολουθία σὺν θεῷ τοῦ εὐχέλαιου. **Ξ** Ἀκολουθία τοῦ εὐχέλαιου. Ἀκολουθία σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ εὐχέλαιου. **ε** Ἀκολουθία τοῦ ἀγ. ἐλαίου ψαλλομένου ὑπὸ ζ' ἱερέων συναχθέντων ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ.

Οἱ **Η Ο Λ ἁ ἁ** μετὰ τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν Εἶτα ὁ **Ν** Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν. Ὁ **Μ** «Ὁ Νος ἤγουν τὸ Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Εἶτα τὸν κανόνα. Εἰ δὲ ἂν θέλῃς, ἐὰν κάμῃς τὸν εὐλογητόν εἰπὲ τὸ Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου. Εἶτα τὸ Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανε ἡμῖν εἰς ἡχ. δ'». Τὰ αὐτὰ καὶ οἱ **Ν Ξ**.

Ὁ ἁ «Συναχθέντων τῶν ἑπτὰ πρεσβυτέρων ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ προτίθεται ἐν τῷ μέσῳ τετράπους καὶ ἐπάνω αὐτοῦ σκευὸς τι ἤγουν χερνίβιον, ἔχον σίτον καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ σίτου τίθεται κανδήλα μετὰ οἴνου ἔχουσα καὶ μολυβίδια ἑπτὰ. Προσφέρεται καὶ ἕτερον ἀγγεῖον μετὰ ἐλαίου». Μετὰ τὸ Κύριε εἰσάκουσον τὸ Θεὸς **Κ** εἰς ἡχ. πλ. β' ἐκ γ' καὶ λέγονται τροπάρια Ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὁ **Ο** «Ἐσπέρας ἢ πρωίας συναχθέντες οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ, εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως ψάλλουσι τρισάγιον... Κύριε ἐλέησον ἰβ' Τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν **Γ** Εἶτα ὁ **Ν** καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν».

Ὁ **Π ζ** Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου ἦτοι τὸ ἑπταπάπαδον.

Ὁφείλει ὁ μέλλων ποιεῖν αὐτὸ καλεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἱερεῖς ἄφ' ἑσπέρας καὶ ψάλλειν ταῦτα, ἔνθα καὶ βούλει, ἢ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὸν εὐλογητόν, καὶ ἀρχόμεθα τὸν ψαλμόν, καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τούτου, λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς τὴν συναπτὴν ὄλην καὶ ἐκφώνησιν. Ὅτι πρέπει σοι... Στιχηρὰ ἡχος δ' Ἐδοκας τὴν χάριν σου... Βλέψε, ἀκατάληπτε... Χρῆσει τοῦ ἐλαίου σου... Δόξα καὶ νῦν Ἀπ' ἐναντίων κινδύνων... Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὸ Θεὸς Κύριος, τροπάριον ἡχος πλ. α' Τὴν ταχεῖάν σου σκέπην καὶ βοήθειαν... Ὁ κανὼν... Εἶτα στιχηρὰ ζῆτει εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κανόνος. Εἶτα ἔκτενης καὶ ἀπόλυσις καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτῳ.

Συνάγονται οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς καὶ τίθουσι τετραπόδιον καὶ ἐπάνω τούτου τίθουσι πινάκιον, ἔχον τὰ σιτάρια ἢ κριθάρια καὶ ἐπάνω κανδήλαν. Καὶ ποιήσας εὐλογητόν ὁ πρωτοπαπᾶς ψάλλομεν τρισάγιον ἔπειτα Δεῦτε... καὶ ψάλλομεν τὸν

Ζ Μ Ξ Ι Κ χ Εἶτα Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.

Ι Κ ε «Εἶτα τροπάρια Ἦχος πλ. β. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον. Δόξα Πατρί. Κύριε, ἐλέησον... ἐπικεκλήμεθα. Καὶ νῦν Τῆς εὐσπλαγχνίας.
Η Ο Μ χ Κ ε Ν ε Εἶτα ὁ Νος καὶ μετὰ τοῦτο τὸν κανόνα οὗ ἡ ἀκροστιχὶς
Εὐχῆς ἐλαίου ψαλμὸς ἐξ Ἀρσενίου (ὁ κανὼν καὶ ἐν τῷ **Σ**_ε)

Μ Στίχον δὲ λέγομεν ἐν ἐκάστῳ τροπαρίῳ : Δέσποτα Χριστέ, ἐλέησον τὸν δοῦλόν σου.

ᾠδὴ α'. Ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος

Ἐλαίῳ τῆς εὐσπλαγχνίας, δέσποτα, ὁ ἱλαρύνων αἰεὶ, ψυγᾶς ὁμοῦ καὶ σώματα βροτῶν, καὶ φρουρῶν ἐν ἐλαίῳ πιστούς· αὐτὸς καὶ νῦν οἰκτείρησον, τοὺς δι' ἐλαίου προσιόντας σοι.

Ἰδέω σῆς εὐσπλ. Ξ σῆς εὐσπλ. Α σώματος παθῶν Ξ σώματα παθῶν Α Η Κ Ω Ξ Μ Ο φρουρῶν ἐν αὐτῷ τοὺς πιστοὺς Ζ Ι τὸν τῷ ἐλαίῳ προσ. σοι Κ τὸν ἐπαικία Α παθῶν καὶ ψυχὴν διάνοιαν τῶν ἐπαικίτων λύτρωσαι δωρεᾶς σε πάντες μεγαλύνωμεν Η Μ Ο Ω Κ Λ Ξ

Ν'. εἶτα τὸ Πιστεύω, λέγομεν τοῦτο γ' εἶτα βάλλει ὁ πρωτοπαπᾶς ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν Κύριε ἐν τῷ ἐλέει... Ἐπειτα βάλλει ὁ δεύτερος ἱερεὺς καὶ ὁ τρίτος ἕως τῶν ἑπτὰ λέγοντες τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ μετὰ τοῦτο ψάλλουσι τὰ ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων, ὅσα θέλουν, ἀλλὰ καὶ τὰ κοντάκια...»

Ὁ Ω ὡς στίχον ἔχει εἰς τὰ δύο πρῶτα τροπάρια : «Κύριε, ἐπίσκεψαι τὸν δοῦλόν σου».

Οἱ ε ε μετὰ τὸ Κύριε εἰσάκουσον «Εἶτα μικρὰ συναπτὴ. Τὸ ἀλληλουῖα Ἦχ. πλ. β Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με. Στιχ. Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἄσθενης. Καὶ τὰ τροπάρια. Ἐλέησον ἡμᾶς».

Οἱ ἁ ἁ ἁ μετὰ τὸ Κύριε εἰσάκουσον τὸ Θεὸς Κύριος. Τροπάρια Τῆ Θεοτόκῳ ἔκτενῶς δίς. Οὐ σιωπήσομεν. Ὁ Ν'. (καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν).

Ὁ Ι «...Τῆς εὐσπλαγχνίας... ρυσθῶμεν... εἰ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Ἅγιοι Ἀνάργυροι. Τῆ Θεοτόκῳ...». Οἱ **Ζ Μ Ν Ξ χ** μετὰ τὸ Θεὸς Κύριος «Ἀπολυτίκιον ἤχος δ'. Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν.» Οἱ **Ζ χ** «Δόξα καὶ νῦν τῆ Θεοτόκῳ. Ὁ Ι μετὰ τὸ Δεῦτε προσκυνήσομεν «τὸ Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν συναπτὴν, Καὶ μετὰ τὸ Κύριε ἐκέκραξα ψάλλομεν στιχηρὰ εἰς ἦχον δ'. Ἐδωκας τὴν χάριν σου... κλπ.» (Τὰ μετὰ τὸν κανόνα ὡς στιχηρὰ προσόμοια εἰς τοὺς αἶνους ἐπιγραφόμενα). Δόξα καὶ νῦν Θεοτόκε δέσποινα καὶ προστασία (ἴδε κατωτέρω). Στιχηρὰ Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλείψαι κλπ. (ἴδε κατωτέρω). Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον πρωΐαν ποιοῦσιν οἱ ἱερεῖς εὐλογητόν. Καὶ ἄρχονται. **Κε** εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου. Εἶτα ἐλέησον ἡμᾶς... Ὁ Ν' καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν.

Ὁ Ι «Τοὺς δὲ κανόνας ψάλλομεν καὶ ἄφ' ἑσπέρας καὶ εἰς τὸν ὄρθρον. Κανὼν φέρων ἀκροστιχίδα Τοῖς ἀσθενοῦσι ρῶσιν Σῶτερ διδου.

ᾠδὴ α'. Δεῦτε λαοὶ ἄσωμεν

Τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας Χριστέ, δι' εὐσπλαγχνίαν ἄφατον ὡς

Ἐπάρχει σοῦ τοῦ ἐλέους, δέσποτα, πλήρης ἡ σύμπασα γῆ· ὄθεν ἐλαίω θείω μυστικῶς οἱ χριόμενοι σήμερον, τὸν ὑπὲρ νοῦν σου ἔλεον, πιστῶς αἰτουμέν σε δοθῆναι ἡμῖν.

Χρισμόν σου τὸν ἱερὸν Φιλάνθρωπε, ὁ ἀποστόλοις τοῖς σοῖς, ἐπ' ἀσθενοῦσι δούλοις σου τελεῖν, συμπαθῶς ἐντειλάμενος, ταῖς δι' αὐτῶν ἐντεύξεις, πάντας σφραγίδι σου ἐλέησον.

Θεοτοκίον

Ἡ μόνη τὸ τῆς εἰρήνης πέλαγος, ἀγνή πλουτήσασα, ταῖς πρὸς Θεὸν πρεσβείαις σου ἀεὶ, νοσημάτων καὶ θλίψεων, τὸν σὸν οἰκέτην λύτρωσαι, ὅπως ἀπαύστως μεγαλύνῃ σε.

Σοῦ τοῦ ἐλαίου *Α* θείω σου Σωτῆρ μυστικῶς *ΚΙ* ἐγχοιόμενοι *Ι* μυστ. συγχοιόμενοι *ΚΛΗΩΜΟ* αἰτουμέν τοῦ δοθ. *ΚΞ* αἰτουμέν τοῦ σωθῆναι ἡμᾶς *ΟΛΗΜΩ* Ἄδξα χρισμόν σου *Α* τῶν ἱερῶν εὐσπλαγγε *ΗΚΩΜΞΟ* δούλοις σου τηρεῖν *Ι* πάντας ἀγίαςον σφραγίδι σου *Ι* πάντας σφραγίσας τῷ ἐλέει σου *Κ* (λείπει τὸ Θεοτοκίον ἐν *Η*) Καὶ νῦν Ἡ μόνη *Α* νοσημάτων ἀπάλαξον τοὺς σοὺς οἰκέτας δέποινα *Ι* ἀνυμνωμέν σε *ΙΞ* ὅπως ἀπαύστως ἀνυμνωμέν σε *ΜΩΚΙΞΟ* ὅπως ἀξίως ἀνυμ. σε *Α*

κατηξίωσας περιθέσθαι οἰκτίρμων, τὰ πάθη τῶν νοσούντων, Σῶτερ, θεράπευσον.

Ὅλην ἐν σοὶ τὴν προσδοκίαν, φιλάνθρωπε, καὶ τὴν ἐλπίδα τίθημι τῆς σωτηρίας μου, ἀλλὰ δέομαι σῶτερ τῆς σῆς ἀγαθωσύνης, μὴ κατασχύνῃς με.

Ἴνα τῆς σῆς φιλανθρωπίας τὴν ἄβυσσον ἐπιδεικνύης, δέσποτα, τὸν ἀσθενοῦντα νῦν ἐλαφρύνας τὸν πόνον παράσχου εὐρωστίαν ὡς ἐλεήμων Θεός.

Σοῦ τὴν πηγὴν τῶν ἰαμάτων, πανάμωμε, τοῖς ἀσθενοῦσι δώρησαι, τοῖς σοὶ προστρέχουσι καὶ ψυχῶν καὶ σωμάτων θεράπευσον τὰ πάθη, μόνη πανύμνητε.

Ἐτερος κανὼν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς κλπ.

Ι

Ὡδὴ Γ'. Στερέωσον ἡμᾶς ἐν

Ἀέννας πηγὴ καὶ ἀδαπάνητος ὑπάρχων σωτῆρ μου, τῶν ἰαμάτων τοὺς προσφεύγοντας τῇ σκέπῃ σου θεραπεύσας, οἰκτίρμων, ἐξανάστησον.

Στενούμενος δεινῶς καὶ ὀδυνώμενος ἐν νόσοις καὶ πόνοις χαλεπωτάτοις ἐπὶ τὴν φιλανθρωπίαν σου καταφεύγων Σωτῆρ μου, σῶσόν με, δέομαι.

Θανάτου ἡ σικὰ περιεκύκλωσε καὶ πύλαις τοῦ Ἄδου νῦν προσεγγίζω, ἀλλ' ἀνάστησον ὡς εὐσπλαγγος, ὁ τὸν Ἄδην πατήσας καὶ τὸν θάνατον.

Ἐπίβλεψον ἀγνή, ἡ τὸν φιλάνθρωπον ἀγκάλαις βαστάσασα Θεὸν Λόγον ἐπ' ἐμὲ τὸν νοσηνόμενον, τῇ ψυχῇ καὶ τὸ σῶμα μητροπάθθενε.

Τῆς Θεοτόκου. Προστασίαν καὶ σκέπην κ. τ. λ.

Ὁ Ι Κάθισμα Ἦχος πλ. δ'. Τὴν σοφίαν. «Ἱατρὲ τῶν νοσούντων νόσοις δεινοῖς, ἱκετεύω σε μόνε δημιουργέ, ἐπίσκεψαι δέσποτα, ἀσθενοῦντα τὸν δοῦλόν σου καὶ ὡς τὴν πόρνην ἔσωσας διακρύψασαν, Κύριε, καὶ τοῦ τελώνου ἀφείλω τὰ πταίσματα, εὐσπλαγγνε, οὕτως με Σωτῆρ μου, ἐν τῇ σῇ ἐπισκέψει, ἀνάστησον κείμε-

ᾠδὴ γ'. Εὐφραίνεται ἐπὶ σοί.

Σὺ μόνος ὢν θαυμαστός, καὶ ἐν ἀνθρώποις τοῖς πιστοῖς ἴλαως, τῷ ἀσθενοῦντι δεινῶς, δὸς Χριστέ τὴν χάριν σου ἄνωθεν.

Ἐλαίας κάρφος ποτέ, πρὸς ἀνοχὴν κατακλυσμοῦ θεία σου δεῖξας ροπή Κύριε, σῶσον ἐν ἑλέει τὸν κάμνοντα.

Λαμπάδι θεία φωτός, ἐν τῷ ἑλέει σου Χριστέ φαίδρυνον, τὸν ἐν τῇ χρίσει καὶ νῦν, πίσται τοῦ ἑλέους σου σπεύδοντα.

Θεοτοκίον

Ἐπίβλεψον εὐμενῶς, Μήτηρ τοῦ πάντων ποιητοῦ ἄνωθεν, καὶ τὴν πικρὰν κάκωσιν, λύσον τοῦ νοσοῦντος πρεσβείαις σου.

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ. Αὐλῶν ποιμενικῶν.

ΕΚΙΜ Ὡς θεῖος ποταμός, τοῦ ἑλέους ὑπάρχων, ὡς ἄβυσσος πολλῆς, συμπαθείας Οἰκτίρμον, δεῖξον τοῦ σοῦ ἑλέους τὰ θεῖα ρεῖθρα, καὶ πάντας ἴασαι· βλύσον τὰς τῶν θαυμάτων πηγὰς ἀφθόνως, καὶ πλύνον ἅπαντας· σοὶ γὰρ ἀεὶ προστρέχοντες θερμῶς, τὴν χάριν ἐξαιτούμεθα.

ΚΜΕΟ Ἐτερον ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ.

Ὁ ἰατρὸς καὶ βοηθὸς τῶν ἐν νόνοις, ὁ λυτρωτὴς τε καὶ σωτὴρ τῶν ἐν νόσοις, αὐτὸς τῶν ὄλων δέσποτα καὶ Κύριε, δώρησαι τὴν ἴασιν, τῷ νοσοῦντί σου δούλῳ, οἴκτειρον, ἐλέησον, τὸν πολλὰ ἐπταικότα, καὶ τῶν σφαλισμάτων λύτρωσαι Χριστέ, ὅπως δοξάζῃ τὴν θείαν σου δύναμιν.

Ὁ μόνος ὢν **ΙΖ** Σὺ μόνος ὡς θαυμ. **ΗΚΩ** Σὺ μόνος ἢ θαυμαστός **Μ** δυνατὸς **Ζ** θαυμαστός Σῶτερ θαυμάσιωσον τὸ σὸν ἔλεος ἐπ' ἀσθενοῦσι δεινῶς καὶ δὸς τοῦτοις χάριν.. **ΙΖ** ἀνθρώποις ὢν πιστοῖς **ΟΗΚΩΜΕ** ἀνθρ. ὢν πιστὸς ἔλαιον **Α** δὸς αὐτῷ τὴν χάριν σου **ΗΟ** ὁ προσφ. **Ζ** ποτὲ προσφυγεῖν κατακλυσμοῦ **ΙΖ** δεῖξας σου σῶσον Σωτὴρ οἰκτιρήσον σοῦ ἐν τῷ ἑλέει· τοὺς δούλους σου **ΙΖ** σῶσον σὺ ἑλέει τὸν κάμν. **ΗΚΑΜΩΕΟ** Λαμπρύνειν ὄψεις εἰδὼς ἐν τῷ ἑλέει σου **ΙΖ** Λαμπάδι θείου φωτός **ΗΚΑΜΩΕΟ** χρίσει καινὴ **Α** πίστιν τῷ ἑλέει σου σπεύδοντα **Α** πίστιν τοῦ ἑλαίου σου σπεύδ. **Μ** σπεύδοντι **ΖΙ** (λείπει τὸ Θεοτοκ. **Η**) Μήτηρ **Ι** λύσον τὸν ἐν νόσοις **Ζ** δεῖξον τοῦ ἑλέους σου τὰ θεῖα **ΚΙ** πολὺ συμπαθείας **Μ** ὁ ἰλασμός καὶ λυτρ. τῶν ἐν νόσοις **Ι** Ὁ ἰατρὸς καὶ λυτρωτὴς τῶν ἐν νόσοις **Κ** δεσποτα φιλανθ. **Ι** τῷ νοσοῦντι σὺ δ. **ΜΕΙ** τῷ νοσοῦντί σοι δούλῳ **Κ** ἐλέησον τὸν δεινῶς ἀσθενοῦντα καὶ ἐκ θανάτου λύτρωσαι Σωτὴρ, ὅπως δοξάζῃ τὸ κράτος τὸ θεῖόν σου **ΚΙ**

νον, ἐπὶ κλίνης φιλάνθρωπε, ἐκ πολλῆς ἀσθενείας μου· ἄφρσιν σφαλισμάτων ὡς Θεός μοι παράσχου, πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου». Οὐδὲν ἄλλο κάθισμα.

Οἱ **ΖΗΑΩΟ** Κάθισμα ἦχος πλ. δ. Αὐλῶν ποιμενικῶν. Ἐλέησον σωτὴρ ἐν ἐλαίῳ σου θείῳ, ἐπίσκεψαι καὶ νῦν (ἐπίσκ. Χριστέ ἀκοιμήτῳ πρεσβείᾳ ἔπιδε **Ζ**) ἀνομήτῳ σου βλέψει· ἐπίδε οὐρανόθεν καὶ ἁγίασον (ἀγιάσας **ΟΑ**) πάντας ἐλέῳ σου (ἐλαίῳ σου **Ζ**) λύτρωσαι νοσημάτων, ἐπηρείας δαιμόνων (νοσημ. καὶ ἀληγηδόνων **Ζ**)

᾿Ωδή δ. ᾿Επαρθέντα σε ἰδοῦσα

᾿Αδιάφθορον ὡς μύρον, Σωτήρ, ὑπάρχων, τὸ κενωθὲν ἐν χάριτι καὶ κόσμου καθαῖρον, οἴκτειρον, ἐλέησον, τὸν τῇ θείᾳ πίστει σου, μώλωπας σαρκὸς ἐπαλείφοντα.

᾿Ιλαρότητι σφραγιῶς τοῦ σοῦ ἐλέους, νῦν τὰς αἰσθήσεις, δέσποτα, σφραγίσας σοῦ δούλου, ἄβατον, ἀπρόσιτον, τὴν εἴσοδον ποίησον, πάσαις ἐναντίας δυνάμεσιν.

᾿Ο προσκαλεῖσθαι κελεύων τοὺς ἀσθενοῦντας, ἱερουργοὺς ἐνθέους σου, καὶ τούτων ἐντεύξει καὶ χρίσει ἐλαίου σου, φιλόανθρωπε σώξασθαι, σῶσον σὺ ἐλέει τὸν κάμνοντα.

Θεοτοκίον

Θεοτόκε ἀειπάρθενε Παναγία, σκέπη στεροῦ καὶ φύλαξ μου, λιμὴν τε καὶ τεῖχος, κλίμαξ καὶ προπύργιον, ἐλέησον, οἴκτειρον· πρὸς σὲ γὰρ καὶ μόνην κατέφυγον.

᾿Αδιάφθορον σὺ μύρον **Z I** τοῦ κενωθέντος χάριτι **O** καὶ κόσμον ἐκλύσαν **Z I** οἴκτειρον ἁγίασον **Z K I** τὸν τῇ πίστει τῇ θείᾳ σου **H M** τὸν πίστει τῇ θείᾳ σου **A K Q E O** τοὺς πίστει ἐνθέῳ σου **Z I** ἐπαλείφοντας **Z** μώλωπα **Z** μώλωπας σαρκὸς ἐπαλείφοντι **A**

᾿Εν τοῖς **Z I** προηγῆται τὸ ᾿Ο προσκαλεῖσθαι τοῦ ᾿Ιλαρότητι.

᾿Ιλαρ. σφρ. τῆς δι' ἐλαίου **Z I O** σὺ τὰς αἰσθ. **Z I** πάσας αἰσθήσεις **K** τοῦ σοῦ ἐλαίου **A K** σφραγίσου σὺν δούλων **Z** σφραγίσας σὺν δούλων **H M** σοῦ δούλου **Q** τὴν εἴσοδον τήρησον **Z I O** πάσης ἐναντίας δυνάμεως **Z I O** Δόξα ᾿Ο προσκαλεῖσθαι **A** ᾿Ο προσκαλέσας κελεύσας **Z** κελ. ἐπ' ἀσθενοῦσιν ἱερ. **Z I** τοῖς ἀσθενοῦσι **K** ἐνθέῳ σου **Z** χριστομένῳ **I** καὶ τούτους ἐλαίῳ χρισμένους σώξασθαι αὐτοὺς ᾿Υπεράγαθε σῶσον ἐν ἐλέει τοὺς δούλους σου **Z I** καὶ τούτους ἐλαίῳ χρίειν εἰς τὸ σῶξ. **H A Q K** σώξασθαι αὐτοὺς ὑπεράγαθε σῶσον **H A Q K O** Θεοτόκε Παρθένε Παναγ. **E** ἐλέησον, σῶσόν με πρὸς σὲ γὰρ **Z K I** κατέφυγα **A**

καὶ πάσης θλίψεως ὅπως ρυσθέντες πάντες ἐκ φθορᾶς (ρυσθ. ἐκ φθορᾶς **Z**) ὑμνοῦμεν ἀσιγήτως σε (ἀπαύστως σε **Z**) (ὑμνοῦμεν σε ἀσιγήτως **A**). Οἱ **H Q** Δόξα καὶ νῦν Ἡ νοητὴ πύλη τῆς ζωῆς, ἄχραντε θεοτόκε, τοὺς προστρέχοντάς σοι πιστῶς λύτρωσαι τῶν κινδύνων, ἵνα δοξάζωμεν τὸν πανάγιον τόκον σου εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. ᾿Ο **I** μετὰ τὸ ᾿Ως θεῖος ποταμὸς εὐθὺς τὸ ᾿Ελέησον σωτήρ ἐν ἐλαίῳ σου θείῳ, μετὰ τῶν γραφῶν τῶν ἐν **Z** καὶ εἶτα ᾿Ο ἱατρός.

I ᾿Ωδή δ'. Εἰσακήκοα, Κύριε, τὴν ἀκοήν τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐδόξασά σε, μόνε φιλόανθρωπε.

Νεκρωθέντα νοσήμασι, Λόγε Θεοῦ, τῆς χήρας ὥσπερ πάλαι τὸν υἱὸν προστάγματι ἐξανάστησον.

᾿Ολεθρίοις με πάθεισι καὶ πυρετοῖς πυρούμενον, οἰκτίριμον, πενθερὰν ὡς Πέτρον, Σῶτερ ἐξέγειρον.

᾿Υπομένω σε, δέσποτα τὸν ἱατρὸν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, ἀλλά, σῶτερ, πρόσχες τῇ ταπεινώσει μου.

Σέ, Θεόνυμφε δέσποινα, ταῖς τῶν παθῶν ποικίλαις ἀρρωστίαις, συσχεθεῖς ὁ τάλας ἐπικαλοῦμαι σε.

Τῆς Θεοτόκου, Τῶν παθῶν μου κτλ,

ᾠδὴ ε΄. Σὺ Κύριέ μου φῶς

Ἐπαύρων ἀγαθῆ, τοῦ ἔλεους ἡ ἄβυσσος, ἐλέησον ἐλεῆμον, σοῦ τῷ θείῳ ἐλέει τὸν κάμνοντα ὡς εὐσπλαγχνος.

Ψυχὰς ἡμῶν Χριστέ, καὶ τὰ σώματα ἄνωθεν, σφραγίδός σου θείῳ τύπῳ, ἀγιάσας ἀφράστως, χειρὶ σου πάντας ἴσασαι.

Ἀφάτῳ σου στοργῆ, ὑπεράγαθε Κύριε, δεξάμενος τὰς τοῦ μύρου διὰ πόρνης ἀλείψεις οἰκτείρησον τὸν δοῦλόν σου.

Θεοτοκίον

Πανύμνητε ἀγνή, ὑπεράγαθε δέσποινα, ἐλέησον τοὺς τῷ θείῳ χριστούμενους ἐλαίῳ καὶ σῶσον τὸν οἰκέτην σου.

ᾠδὴ ε΄. Θύσω σοι μετὰ φωνῆς

Λόγοις σου, ὁ δι' ἐλαίου δεῖξας φιλόνηρωπε, ἐν βασιλευσί τὴν χριστὶν καὶ ἀρχιερεῦσι ταύτην τελέσας, σφραγισμῶ σου, καὶ τὸν πάσχοντα σῶσον ὡς εὐσπλαγχνος.

Μέθεξις, μὴ ἐκ πικρῶν δαιμόνων ἐφάρψοιτο τοῦ ἐπ' ἀλείψει ἐνθέῳ τὰς αἰσθησεις Σῶτερ σημειουμένου, ἀλλ' ἐν σκέπῃ περιτείχισον τοῦτον τῆς δόξης σου.

τῷ θείῳ ἐλαίῳ **ΗΚΛΩΞΟ** Ψυχὰς ἡμῶν Χριστέ **Α** σφραγίδι σου θείῳ **Α** ἀγιάσας ἀφθόνως **Κ** Ἀφάτῳ σου στοργῆ τὴν ἐν σώματι εὐσπλαγχνῆ ἀλείψασάν σε οἰκτίρομον μύρου πόρνην οἰκτείρας οἰκτείρησον τοὺς δούλους σου **ΙΖΚ** τὴν... σὲ τὸ μύρον πόρνην πάλαι καθάρας **Κ** τὸν δοῦλόν σου **Κ** ἀειπάρθενε δέσποινα **ΗΜΩΞΖΛΚΙΟ** κεχρισμένους **Α** κεχρισμένους **ΖΚΙ** τὸν τῷ θείῳ χριστούμενον **ΕΗ** καὶ σῶσον ἱκεσίαις σου **ΖΛΚΙ** Ἐλαίῳ συμπαιδείας τῆς σῆς Ὑπεράγαθε πρὶν βασιλευσί προφήταις καὶ ἀρχ. **Κ** Λόγῳ σου **ΜΕ** ὁ δι' ἐλαίου χριστὸς **Ζ** χριστὸς φιλόνηρωπε **Ι** σοὺς βασιλεῖς καὶ προφήτας καὶ ἀρχ. **ΖΙ** σφραγισμῶ καὶ τῷ πάσχοντι βεράβενσον ἔλεος **Κ** ἀρχιερεῦσι χάριν βεραβέντων τῷ σφρ. **ΖΚΙ** βρ. σφραγ. **ΚΙ**

Μὴ θλίψις τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων ἐφάρψεται τῶν ἐπαλείμματι θείῳ τὰς αἰσθησεις **ΖΙ** Μὴ θλίψις ἢ πονηρῶν δαιμόνων ἀψηται τῶν ἐπαλείμ. θείῳ **Κ** Μὴ θλίψις ἐκ πονηρῶν δαιμόνων ἐφάρψεται τὸν δοῦλόν σου **ΕΜ** τὸν ἐπ' ἀλείψει... σημειουμένῳ **Η** ἐφάρψεται τοῦ ἐπαλείψει **Ε** Σῶτερ σημειουμένων **ΑΚ** δοῦλόν σου ἐπαλείψει ἐνθέως **Μ** τοῦτος **Κ** τοῦτον τῆ δόξῃ σου **Α** τοῦτον τῆ σκέπῃ σου **Μ** περιτείχισον **Σῶτερ** τῆς δόξης σου **Η**

Ι ᾠδὴ ε΄. Ὁ τοῦ φωτός χορηγός καὶ τῶν

Ἰσος πατρὶ πεφυκώς ὁ πρό αἰώνων ἐκ πατρός γεγονός ἴσος ἡμῖν βροτὸς καὶ τὰς νόσους ἐβάστασας ἡμῶν Διό σοι προσπίπτω τὴν νόσον μου ἴσασαι.

Νέος Ἀδάμ γεγωνὸς τοὺς ἐξ Ἀδάμ ἐπιφανείς ἔσωσας παντοδαπῶν, Χριστέ, νοσημάτων τὴν λύμην ἐπισχάν, ἐν οἷς με κληθέντα οἰκτείρας ἀνάστησον.

Ρεύσαντα πάθεισι, παραλυθέντα δὲ δεινῶς εὐσπλαγχνῆ, θεουργικαῖς θαυματοποιίαις παράλυτον ὡς πρὶν ἀνάπλασον, Λόγε Θεοῦ πολυέλεε.

Ὡσπερ κρηπίδα τὴν σὴν ἐπιστασίαν οἱ πιστοὶ ἔχοντες καὶ συμφοραῖς πικρῶν νοσημάτων κυκλούμενοι πρὸς σὲ προθύμως, παρθένε, προσφεύγομεν δέσποινα Τῆς Θεοτόκου. Ἐμπλήσον ἀγνή κτλ.

ἽΟρεξον, χεῖρα τὴν σὴν ἐξ ὕψους φιλάνθρωπε, καὶ σοῦ τὸ ἔλαιον Σῶτερ, ἀγιασας, δίδου τῷ σῶ οἰκέτῃ, εἰς ὑγείαν, καὶ νοσημάτων πάντων ἐκλύτρωσιν.

Θεοτοκίον

Πέφρηνας, ἐν τῷ Θεοῦ σου οἴκῳ κατακάρπος, Μήτηρ τοῦ Κτίστου ἑλαία, δι' ἧς πλήρης ὤφθη κόσμος ἐλέους· ὅθεν σῶζε, πρεσβειῶν ἐπαφῇ σου τὸν κάμνοντα.

Κοντάκιον Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Ἐλέους πηγῇ, ὑπάρχων ὑπεράγαθς, τοὺς πίστει θεσμῇ, ἐλέῳ τῷ ἀπάτῳ σου, προσπεσόντας εὐσπλαγχνς, ἐκ παντοίας λύτρωσαι κακώσεως, καὶ τὰς αὐτῶν νόσους ἀράμενος παράσχου τὴν θείαν χάριν ἄνωθεν.

Ξ Ι Ὁ Οἶκος. Προστασία τῶν Χριστιανῶν

Ζ Ἦκεν ἡμῖν ἐκ πλήθους πταισμάτων ἀπροσδόκητος θλίψις συμφορῶν χαλεπῶν εἰς ἄδου πύλας ἐκπέμπουσα καὶ ἀποροῦντες πάσης ἐλπίδος δι' ἑλαίου θεοῦ καὶ ἱερέων τῆς προσευχῆς ἐπὶ σὲ καταφεύγομεν δέσποτα,

Δόξα ἽΟρεξον Α χεῖρα σὴν Κ ἀπὸ ὕψους Κ καὶ ἐν ἑλαίῳ σου θείῳ ἀγιασας Κ δεῖξον τοὺς σοὺς οἰκέτας τῶν κινδύνων καὶ τῶν νόσων ἀνώτερον, δέσποτα Κ δίδου τὸν σὸν οἰκέτην Η ἀγιασας δεῖξον τοῖς σοῖς οἰκέταις Ζ Ι καὶ νοσημάτων ἐκλύτρωσαι Ζ Ι σοῦ τὸ ἔλεος Σῶτερ Α

Καὶ νῦν Πέφρηνας Α Πέφρηνας ἡ ἐν Θεοῦ τῷ οἴκῳ Ζ Πέφρηνας Κ Ι ἐν Θεῷ τῷ σῶ οἴκῳ Η Ο Α Κ Ο Μήτηρ Η ἡ ἐκ Θεοῦ τῷ οἴκῳ Ι τῷ σῶ οἴκῳ ἐν Θεῷ κατακ. Μ κόσμος ὤφθη πλήρης ἐλέους Κ κόσμος πλήρης ἑλαίου Ζ ὤφθης κόσμος Α δι' ἧς ὤφθη κόσμος πλήρης ἑλαίου Ι ἐπαφῇ σου τοὺς δούλους σου Ζ Ι

Ἐλαίῳ τῷ πανσέπιτῳ σου Ι καὶ τὰς νόσους ἄρας αὐτῶν Ι ἐκ παντοίας κακώσεως λύτρωσαι καὶ τὰς νόσους ἄρας αὐτῶν παράσχου Ζ θείαν χάριν σου ἄνωθεν Ι Διὸ γοῦν θαυροῦντες Ι.

Ι Ὡδὴ ς'. Ἐν ἀβύσσῳ πταισμάτων

Σωτηρίας ἐφάνης ἐν κόσμῳ πηγῇ, νόσους γὰρ ἀπήλασας καὶ μαλακίας βροτῶν, ἧσπερ καὶ νῦν μετάδος μοι, εὐεργέτα τῶν ὅλων καὶ Κύριε.

Ἰαμάτων ὑπάρχεις τοῖς πᾶσι δοτήρ· πᾶσι τοῖς προστρέχουσι καὶ δεομένοις σε Σωτήρ, καὶ νῦν προσπίπτω σοι, τὰς ἐμὰς ἀλγηδόνας θεράπευσον.

Νῦν καιρὸς βοηθείας παρέστηκε· νῦν μὴ ὑπερίδης μου τὴν τεθλιμμένην φωνήν, ὑπεραγία δέσποινα, ὅτι θλίψις πολὺ περιέσχες με.

Τῆς Θεοτόκου Θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς κτλ.

Οἱ Η Ο Α Ο Κοντάκιον Ἦχος β'. Τὴν ἐν πρεσβείαις.

Ὡς ἀγαθός, ὡς συμπαθὴς καὶ εὐσπλαγχνος, ὡς εὐμενὴς καὶ ἐν ἐλέει πλούσιος, ἐλεῆμον, εὐδιάλλακτε, Θεὲ τῶν ὅλων, μόνε φιλάνθρωπε (μακροθύμῃ Ο) προσπίπτοντα τοῖς οἰκιρμοῖς σου, Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου, (τῶν δούλων σου Δ Ο) ὁ μόνος ὑπάρχων ὑπεράγαθος (τοῦ δούλου σου καὶ πάσης ἀνάγκης ἐλευθέρωσον Ο Ο Α).

Οἱ Κ Ι Μ Ξ Κοντάκιον τὸ Προστασία τῶν Χριστιανῶν... Τὸ Προστασία καὶ

προθύμως ἐκλιπαροῦντες, μὴ στερήσης ἡμᾶς τοῦ ἔλεους σου. Διὸ θαρροῦντες βοῶμέν σοι τῆς παρουσίας ἀνάγκης ρῦσαι ἡμᾶς, παρέχων τὴν θεϊαν χάριν ἄνωθεν.

ᾠδὴ ζ'. Ἐν τῇ καμίνῳ Ἀβρααμῆιοι.

Σὺ ἐν ἔλεει καὶ οἰκτιρμοῖς σου, Σῶτερ μόνος Θεός, πάντων ἰατρῶν πάθη τε τῶν ψυχῶν, καὶ σωμάτων τὰ συντρίμματα, καὶ τὸν ἐν νόσοις πάσχοντα, αὐτὸς θεραπεύων ἴασαι.

Ἐν τῷ λιπαίνειν ἐλαίου χρίσει, πάντων τὰς κεφαλὰς, δίδου εὐφροσύνης τούτῳ τὴν χαρμονήν, τῷ τὸν ἔλεον ζητοῦντί σου, τῆς ἐκλυτρώσεως, τῷ πλουσίῳ ἔλεει σου Κύριε.

Εἶφος ὑπάρχει κατὰ δαιμόνων, Σῶτερ σοῦ ἡ σφραγίς· πῦρ δὲ ἀναλίσκον πάθη τὰ τῶν ψυχῶν, ἱερέων ταῖς ἐντεύξεσιν· ὄθεν πιστῶς ὑμνοῦμέν σε, οἱ δεδεγμένοι τὴν ἴασιν.

Θεοτοκίον

Σὺ τὸν κρατοῦντα ἐν δρακί πάντα, Μήτηρ Θεοῦ, ἔνδοξον ἐν κοιλίᾳ

Σφ νῦν ἔλεει **Η Ο Δ Ο** Σὺ δὲ ἔλεει **Ζ Ι** Σὺ ἐν ἐλαίῳ **Μ** οἰκτιρμοῖς ὑπάρχων μόνος πάθη τὰ τῆς ψυχῆς καὶ **Κ** σου μόνος Θεός **Ζ Ι** ὡς μόνος **Η Δ Ο Ε Μ Ο** πάντων ἰατρῶν τραύματα ἐκ ψυχῆς **Η Ο** καὶ ἰατρῶν νόσους τὰς τῶν **Ζ Ι** σωμάτων (τὰ **Ο**) συντρίμμα. **Η Ο** συντρίμματα αὐτὸς θεράπευσον καὶ τὸν ἐν νόσοις πάσχοντα εὐσπλαγγε **Ο** συντρίμματα ὡς ὑπεράγαθος καὶ ἡμῶν τὰς νόσους θεράπευσον **Ζ Ι**.

Ὁ ἐν ἐλαίῳ λιπαίνων θεῖω πάντων τὰς κεφαλὰς **Κ** ἐν τῷ λιπαίνειν ἐν ἐλαίου πάντων **Μ** ἐλαίῳ χρίσει **Δ** ἐλαίῳ θείῳ πάντων **Ζ** εὐφροσύνης τούτῳ **Η** τούτου τὴν χαρμονήν **Κ** ἐκλυτρώσεως Χριστέ **Δ Μ Ο Ε** τῆς ἐκλυτρώσεως τῷ πλουσίῳ ἔλεῳ σου Κύριε **Η Δ Κ Ε** χαρμονὴν τοῦ κραυγάζειν ἀσχητῶς σοι Ἐὐλογητὸς εἰ **Κ** Κύριε **Ζ**.

Εἶφος γενέσθω ἡ σφραγίς, πῦρ δὲ ἐν ἐχθροῖς δειχθήτω ἡ δι' εὐχῆς ἱερέων ἱεσοία νῦν, ὅπως τὴν ἴασιν οἱ δεδεγμένοι πιστεὶ ὑμνοῦμέν σε **Ζ** Λόγε σου ἡ σφραγίς **Η Δ Μ Ο Κ Ε Ο** πῦρ τε ἀναλίσκον **Μ Ε** τὰ πάθη τὰ τῶν ψυχῶν **Ο** πάθη τὰ τῆς ψυχῆς **Κ** πάθη τε τῶν ψυχῶν **Ε** ἐντεύξεσι, δι' ὧν φιλάνθρωπε ἐκ τῶν δεσμῶν λυτροῦνται οἱ πάσχοντες **Κ** ὄθεν τὴν ἴασιν οἱ δεδεγμένοι πιστεὶ ὑμνοῦμέν σε **Η Δ Ο Μ Ε Ο**.

Ἐν τῇ χειρὶ τὰ πάντα **Ζ** δρακί τὰ πάντα **Κ Ο Ε Ο** ἐν τῇ δρακί **Ο** ἔνδοξον ἐν κοι-

ὸ **Ο** ὡς δευτέρον. (Εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν τῶν ἐφ' ἡμᾶς μόνῃ ταχέως προστατεύουσα τοῦ **Μ** διάφορος γραφή εἰς τὸ Προστασία).

Ι ᾠδὴ ζ'. Εἰκότος χρυσῆς ἐν πεδίῳ

Ὡς πῦρ δαπανᾷ καταφύγουσα δεινῶς ἡ νόσος δέσποτα, ἀλλ' ὡς τοὺς παῖδας κατεδρόσισας ἐν τῇ καμίνῳ χορεύοντας, σβέσον τῶν παθῶν μου τὴν φλόγα καὶ ἀνάστησον ψάλλειν σοι· Ἐὐλογητὸς εἰ ὁ Θεός ὁ τῶν...

Σοφία τῇ σῇ ὁ τὰ πάντα κυβερνῶν, τῆς ἀρρωστίας μου ὄλην τὴν κοίτην, νῦν μετᾶβαλε πρὸς εὐεξίαν ὡς εὐσπλαγγνος λύων τῶν παθῶν τὰς ὀδύνας καὶ δίδου νῦν με κραυγάζοντα, Ἐὐλογητὸς...

Ὡς ἄπνοος νεκρὸς κατακείμενος δειναῖς ἐν νόσοις, δέσποινα, τῆς ἀγαθότητος, νῦν δέ, Πάναγνε, θάπτόν μοι δίδου ὡς εὐσπλαγγνος ρῶσιν ἀνέσεως, ὅπως ἐκβοῶ παριστάμενος· Ἐὐλογημένη ἡ Θεὸν σαρκὶ κυήσασα.

Τῆς Θεοτόκου. Τὴν ἡμῶν σωτηρίαν κτλ.

σχοῦσα θεοπρεπῶς, καὶ ἀφράστως σωματώσασα, ὑπὲρ τοῦ κάμνοντος, ἐξιλέωσαι τοῦτον δεόμεθα.

Ὡδὴ η΄. Χεῖρας ἐκπετάσας Δανιήλ

“Απαντας ἐλέησον Σωτήρ, κατὰ τὸ μέγα σου καὶ θεῖον ἔλεος· τούτου τὸν τύπον γὰρ δέσποτα, μυστικῶς ὑπαινιττόμενοι, τὴν δι’ ἐλαίου ἱεροῦ χρῆσιν προσάγομεν, τοῖν νοσοῦσιν· οὗς περ δυνάμει, τῇ σῆ πάντας ἴασαι.

Ρεῖθροις τοῦ ἔλεους σου Χριστέ, καὶ ἐπαλειμμασι τῶν ἱερέων σου, πλῆθον ὡς εὐσπλαγχνος Κύριε, τὰς ὁδύνας καὶ τὰ τραύματα, καὶ ἀλγεινῶν ἐπιφορὰς, τοῦ ἐν ἀνάγκαις παθῶν τρυχομένου, ὅπως καθάρσει τῇ σῆ, τύχη ρώσεως.

Σύμβολον τῆς ἀνωθεν ροπῆς, καὶ ἰλαρότητος ἔλαιον, θεῖον ἡμῖν τοῖς διαγράφουσι δέσποτα, μὴ μακρύνῃς σου τὸ ἔλεος, μηδὲ παρίδῃς τὸν πι-

λιὰ σχοῦσα **Η Α Μ Ω Ε Κ Ο** θεοπρεπῶς, περιφροῦρε τοὺς κραυγάζοντας *Ἐδλογημένη σὺ ἐν γυναῖξιν ὑπάρχεις πανάμωμε δέσποινα* **Z** ὑπὲρ τὸν δούλον σου ἐξιλέωσαι τοῦτον δεόμεθα **Η Ω** ὑπὲρ τοῦ δούλου σου **Ω**.

Ἐν τῷ **I** ἐλλείπου φύλλ. Ἡ συνῆχεια εἰς τὸ κατὰ **Z** στιχηρὸν τῶν αἰῶν Ὑμνος τῶν χαλῆων μου.

“Απαντας ἀφθόνως ἐλεεῖς κατὰ τὸ **K** ἔλεος διὸ συνήχθημεν ἅπαντες μυστ. διατυπούμενοι τῶν οἰκτιρῶν σου τὴν ροπὴν χρίσμα προσάγοντες δι’ ἐλαίου πίστει τῷ δούλῳ σου, ὃν ἐπίσκεραι **Ο Λ Κ Μ Ξ** δι’ ἐλαίου πίστει τοῖς κάμνουσιν οἷς περ ἰλάσθητι **K** μέγα σου ἔλεος εὐσπλαγχν. δι’ οὗ συνήχθ. **K** ὑπαινω. τὸν δι’ ἐλαίου **Η** τῇ σῆ αὐτὸς ἴασαι **Z**

Ρεῖθροις σὼν ἐντ. **Z** ἐπαλείψει **Α Κ Ο** Ρεῖθροις τῶν ἐντεύξεων Χριστέ καὶ ἐπαλείψει **Η Ω** πλῆθον ὡς κύριος ἀνωθεν τὰ ἀλγήματα καὶ τραῦμ. καὶ **Η Ζ** παῦσον ὡς εὖ **Μ Ξ** ὡς εὐσπλαγχνος **Z Μ Ξ** τοῦ ἐν κ.δ. τρυχομένου **Ω** ὁδύνας καὶ τὴν κάκωσιν **Ο** τὰς ὁδύνας εὐμενῶς **Η Ω Ζ** ἀλγεινῶν τοὺς στεναγμούς τῶν ἐν **K** καὶ ἐν κακώσει δεινῶν τρυχομένης **Η** ὅπως ἐν σοὶ καθαρθέντες ὑμνοῦμέν σε **Z** ὑμνώσι σε **K** ὅπως σωθεῖς εὐχαριστως δοξάζειν σε **Ε Α Μ Ο** δοξάζει σε **Μ Ξ Ο** Σύμβολον τῆς ἀνωθεν τρυφῆς **Z** ἰλαρότ. θεῖω ἔλεῳ σου τοῖς διαγράφουσι δέσποτα **Z** ἡμῖν διαγράφουσι **Ο** ἐλαίω θεῖω σου τοῖς

I Τοῖς ἀσθενοῦσιν ὡς Θεός, ἀγαθὸς καὶ συμπαθής, λύσιν παράσχου τοῦ κατέχοντος πάθους καὶ νοσημάτων δεινῶν καὶ τοῦτον ὑμνεῖν σε ἀξίωσον τὸν ἀγαθοδότην Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἐπὶ τὸν δούλον σου Σωτήρ, τὸν ἐν πόνῳ δυσχερῶν κεκρατημένον σοῦ τὸ πρόσωπον Σῶτερ, τὸ θεϊκαῖς ἀστραπαῖς ἐπ’ ὄρους ἐκλάμψαν, ἐπίφανον καὶ κατοικτεῖρησον αὐτὸν ὡς ἐλεήμων.

Ρῶσιν παράσχου, ἀγαθὲ, τοῖς καρδίᾳ καὶ ψυχῇ καὶ διανοίᾳ σοὶ προστρέχουσι πίστει, τῷ ἀρχηγῷ τῆς ζωῆς καὶ τούτων τὰς νόσους θεράπευσον, τῇ φιλανθρωπίᾳ τῇ σῆ καὶ δυναστεία.

Δεδοξασμένα περὶ σοῦ ἐλαλήθη πανταχοῦ, πόλις ἁγία, ὅτι τέτοκας Λόγον, τὸν καθαιρέτην παθῶν καὶ πάσας τὰς νόσους ἰώμενον τῶν ὑπερυψούντων αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Τῆς Θεοτόκου. Τῆς βοήθειας κτλ.

στῶς ἀεὶ κραυγάζοντα· Εὐλογοῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Θεοτοκίον

Ἐνδοξον ὡς στέφανον ἀγνή, ἣ φύσις εἴληφε τὸν θεῖον τόκον σου, ἐχθρῶν ἀπείργοντα φάλαγγας, καὶ νικῶντα κατὰ κράτος αὐτούς· διὸ χαρίτων σου παιδραῖς, καταστρεφόμενοι ἀγλαΐαις, σὲ ἀνυμνοῦμεν πανύμνητε δέσποινα.

ᾠδὴ θ'. Λίθος ἀχειρότμητος δρους.

Νεῦσον οὐρανόθεν οἰκτίρμον, δεῖξόν σου τὸ ἔλεος πᾶσι· δὸς νῦν τὴν ἀντίληψιν τὴν σὴν, καὶ τὴν ἰσχύν σου τῷ προσιόντι σοι, διὰ τοῦ θείου χρίσματος, τῶν ἱερέων σου φιλάνθρωπε.

Ἴδομεν πανάγαθε Σῶτερ ἀγαλλιόμενοι τὸ θεῖον ἔλαιον, ροπῇ σου ἐνθέῳ, ὑπὲρ μετόχους, ὅπερ προσείληφας, καὶ τυπικῶς μετέδωκας, λουτροῦ τοῦ θείου τοῖς μετέχουσιν.

δ. **Κ Μ Ε** μὴ παρίδῃς **Ε** τὸν πιστῶς ἀεὶ κραυγάζουσι **Η** ἔλεος ἀπὸ τῶν δούλων σου σωτήρ πιστῶς κραυγάζουσιν **Εὐλ. Κ** κραυγάζοντας καὶ βοῶντας **Πάντα Μ**

Ἐνδοξον τὸν στέφ. **ΖΚ** τῷ θείῳ τόκῳ σου **Κ** ἀπείργον τὰς φαλ. **Ο** ἀπείργονταί φάλαγγας **Μ** καταστρεφ. μελωδίαις **Κ** χαρίτων σου παιδρῶς **Α** χαρισμάτων τῷ παιδρῶ στεφάνῳ στέφεσθαι τοῦ κραυγάζειν Πάντα... **Ζ** κατὰ κράτος ἐχθρούς καὶ τῶν χαρίτων τῶν αὐτοῦ στεφάνῳ στέφοντα τοὺς βοῶντας **Πάντα τὰ ἔργα...** **Η Ο** αὐτοὶ διὸ χαρ. **Μ** ἀγνή ἀειπάρθενε **Κ** σὲ ὑμνοῦμεν **Μ Ε Ο**

Νεῦσον οὐρανόθεν σὴν χάριν οἰκτ. **Μ** δεῖξον τὸ ἔλεός σου πᾶσι· δεῖξον τὴν ἀντίληψιν θεομῶς καὶ τὴν ἰσχύν σου τοῖς προσιοῦσι πιστῶς ταῖς ἱερέων χρίσσει καὶ πάντας χάριτί σου ἴασαι **Η Ο** δεῖξον τὸ ἔλεος σου πᾶσι δὸς **Α Ε** τῶν ἱερέων σου κατάπεμνον **Κ**.

Ἴδομεν προσβλέψωμεν φόβῳ ἀγαλλιόμαί τε θείῳ ἔλεον ὃν ἔχρισσε σωτήρ ὑπὲρ μετόχους σε ὡς βήματος δι' ἡμᾶς καὶ τυπικῶς χριόμενοι παθῶν καὶ νόσων λυτρωθῆμεν **Ζ** Ἴδομεν πρὸ βήματος Σῶτερ **Κ** λουτρῶ τῷ θείῳ **Κ Μ** Ἴδε σωτήρ ἐξ οὐρανόθεν τῇ μυστικῇ σου παραστάσει ὡς ἐν τῇ προβατικῇ κολυμβήθερα καὶ λέξον τοῦτο (τούτῳ **Ο**) τῇ εὐσπλαγγνίᾳ σου τῷ χριόμενῳ ἔλαιον· Ἀνάστα πόρευσαι πρὸς οἶκόν σου **Η Ο**.

Ι ᾠδὴ θ'. Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον.

Ἴδὼν μου τὰς ἀσθενείας καὶ τῆς νόσου τὸ βάρος καὶ κόπον καὶ ταπεινώσιν Χριστέ, ἄνεσιν Σῶτερ παράσχου μοι, τὴν σὴν χεῖρα προτείνας τῇ ζωηφόρῳ ἀναρχε υἱέ, ἵνα πόθῳ καὶ πίστει ἀπαύστως μεγαλύνω σε.

Δούλου μορφὴν ἀπορρητῶς ἐκ παρθένου φορέσας, βροτοῖς συνανεστράφης ἀγαθέ, νόσους σωμάτων ἰόμενος, καὶ ψυχῶν ἁμαρτίας ὡς ἔχων ἐξουσίαν συγχωρεῖν· διὸ πίστει προσπίπτω, τὰ πάθη μου θεράπευσον.

Θεϊκῇ δυναστείᾳ τὰ μεγάλα ποιήσας καὶ ξένα τε καὶ θαυμάσια τὸ πρῖν, νῦν ἐπ' ἐμὲ τὰ ἐλέη σου θαυμασιώσας οἰκτίρμον, τὴν τῆς ὀδύνης λύπην εἰς χαρὰν μετασκεύασον, Σῶτερ, ὡς μόνος πολυέλεος.

Ἐπὲρ ἡμῶν δυσωπούσα τὸν υἱόν σου, μὴ παύσῃ παρθένε τὸν φιλάνθρωπον Θεόν. Σὲ γὰρ ἐλπίδα κεκτήμεθα καὶ τῇ σῇ προστασίᾳ λυτρουόμεθα, κινδύνων καὶ παθῶν καὶ πταισμάτων καὶ νόσων, εὐλογημένη δέσποινα.

Οϊκτιρον, ἔλεησον Σῶτερ, ρῦσαι δεινῶν καὶ ἀλγηδόνων, λύτρωσαι βελῶν τοῦ πονηροῦ· τοὺς σοὺς οἰκέτας, ψυχὰς καὶ σώματα, ὡς ἐλεήμων Κύριος, χάριτι θεία ἐξιώμενος.

Θεοτοκίον

Ὑμνους καὶ δεήσεις Παρθένε, προσδεχομένη τῶν σῶν δούλων, ρῦσαι χαλεπῶν παθημάτων, καὶ ἀλγηδόνων ταῖς ἰκεσίαις σου, τὸν δι' ἡμῶν πανάχαρante, τῇ θεία σκέπῃ σου προστρέχοντα.

Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς· καὶ Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ.

Ἐξαποστειλάριον. Ἐπεσκέφατο ἡμᾶς.

Ἐν ἐλέῳ ἀγαθέ, ἐπίβλεψον σὼ ὄμματι, ἐπὶ τὴν δέησιν ἡμῶν, τῶν συνελθόντων ἐν τῷ ναῷ σου, τῷ ἁγίῳ σου σήμερον, χρῖσαι θείῳ ἐλαίῳ, νοσοῦντας τοὺς δούλους σου.

Εἰς τοὺς αἶνους, Στιχηρὰ προσόμοια. Ἦχος δ'. Ἐδωκας σημείωσιν.

Ἐδωκας τὴν χάριν σου διὰ τῶν σῶν εὐδιάλλακτε, ἀποστόλων φιλάν-

Λύτρωσαι ἡμῶν τοῦ πονηροῦ **M** τὸν σὸν οἰκέτην ψυχὴν καὶ σῶμα **M** **Ξ** δεινῶν ἐξ ἀλγ. **Ξ M O** ἐξ ἀλγηδόνων πονηροῦ δαιμ. **K** βελῶν τῶν τοῦ ἐχθροῦ **Z** βλάβης καὶ συνοχῆς πειρασμῶν **Z** ἐλέησον πάντας· ρῦσαι δεινῶν ἐξ ἀλγ., ρῦσαι ἐκ βελῶν τοῦ πονηροῦ, δαιμόνων βλάβης, μελῶν κακώσεως τῶν τῆς ψυχῆς καὶ σώματος ὡς ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος **H Z K** τοὺς ἐν ψυχῇ καὶ σώματι τὸ σὸν ποθοῦντας θεῖον ἔλεος **Z** Σωτὴρ ρῦσαι κινδύνων ἐξ ἀλγηδόνων **A** χρίσει τῇ θ. **Ξ O H Z K** χρίσει τῇ θεία ἡξιωμένος **M** Κύριος χρίσεται θείῳ ἐξαιρούμενος **A**.

Τῷ σὼ δούλῳ ρῦσαι νοσημάτων χαλεπῶν καὶ ἀλγηδ. **H Z A Q K** παθημάτων χαλεπῶν **M** **Ξ O** ἀλγηδόνων ταῖς σαῖς πρεσβείαις ἀγγή τοὺς πρὸς σὸ καταφεύγοντας καὶ τὸν υἱόν σου μεγαλύνοντας **Z** δι' ἡμῶν πανάμωμε **H Q** προσφεύγοντα **H** τοὺς δι' ἡμῶν προσφεύγοντας τῇ θεία σκέπῃ σου πανάχαρante **K**.

Εὐθὺς μετὰ τὸ Ὑμνους ἀνευ ἄλλων, παραλειπομένου καὶ τοῦ ἐξαποστειλ. «Εἶτα τὰ τοιαῦτα στιχηρὰ» **M** (**Ξ A K O H Q**).

Ἐν τῷ **I**, ἐνθα τὰνωτέρω εὐρηται ὡς στιχηρὰ μετὰ τὸ **Ks** ἐπέκραφα. τὸ ἀνωτέρω ὡς ἐξῆς: Ἐδωκας τὴν χάριν σου, δι' ἀποστόλων ἁγίων σου, ὡς Θεὸς εὐδιάλλακτος, ἐλαίῳ ἁγίῳ σου, θεραπεύειν πάντων, πληγὰς καὶ τὰς νόσους, διὸ ἐλαίῳ σου σεπτῷ τοὺς προσιόντας καὶ νῦν ὡς εὐσπλαγγος, ἁγίασον, ἐλέησον, παντοίας νόσους καθάρισον καὶ θυσίας

I Στιχηρὰ Ἦχος δ'. Ἦθελον δάκρυσιν.

Ἀνάστησον, Κύριε, τῷ ἐν πλήθει ἀρρωστίας νόσῳ κατακειμένῳ δεινῶς, ὅτι ἐξέλιπεν ἡ ἰσχὺς μου καὶ οὐκέτι φέρω τὰς ἀλγηδόνους μου, ἀλλ' ὡς ποτε ἀνωρθώσω ἀπὸ τῆς κλίνης λελυμένους, Κύριε, ἀνάστησον καμὲ τῆς ἀσθενείας μου. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με. Δέξαι τὸν δούλόν σου προσδραμόντα, τῷ λιμένι πίστει τῶν οἰκτιρῶν σου Σωτῆρ· ὅτι κατάκειμαι ἐν τῇ κλίνῃ καὶ δεινῶς χεμάζομαι τῇ ἀσθενείᾳ μου, ἀλλ' ὡς Θεὸς ἐλεήμων, καὶ ἀσθενούντων ἡ εἴσεις, ἴασαι καμὲ τὸν ἀχρεῖον δούλόν σου.

Τὸ ἐξαποστειλ. μόνον ἐν τῷ **Z** μετὰ τῶν γραφῶν «ἡμῶν συνελθόντων ἐν ναῷ

θρωπε, ἐλαίῳ ἁγίῳ σου, θεραπεύειν πάντων, πληγὰς τε καὶ νόσους· διὸ ἐλαίῳ σου πιστῶς, τὸν προσιόντα καὶ νῦν ὡς εὖσπλαγχνος, ἁγιάσον, ἐλέησον, παντοίας νόσου καθάρσον, καὶ τρυφῆς τῆς ἀφθάρτου σου, καταξίωσον Κύριε.

Βλέπον ἀκατάληπτε, ἐξ οὐρανόθεν ὡς εὖσπλαγχνος, ἐν χειρὶ ἁοράτῳ σου, σφραγίσας φιλάνθρωπε, τὰς ἡμῶν αἰσθήσεις, ἐλαίῳ σου θείῳ, τὸν προσδραμόντα σοι πιστῶς, καὶ ἐξαιτοῦντα πταισμάτων ἄφεσιν· καὶ δώρησαι τὴν ἴασιν, τὴν τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος, ἵνα πόθῳ δοξάζῃ σε, μεγαλύνων τὸ κράτος σου.

ἀξίωσον καὶ χαρᾶς καὶ ἀνέσεως.

πληγὰς καὶ τὰς νόσους **Μ Ε Η Λ Ο Κ Ο** διὸ σοῦ χρίσμι πιστῶς τοὺς προσιόντας **Κ** δαυιλῶς καταξίωσον **Κ**

Ἀκατάληπτε, τῷ πανιέῳ σου ὁμματι οὐρανόθεν ὡς εὖσπλαγχνος σφραγίσας **Κ** ἐξ οὐρανοῦ σου **Ι** καὶ χειρὶ **Ι** φιλάνθρωπε δεξιᾷ χειρὶ σου ἐλαίῳ τῷ **Κ** τὰς ἡμῶν καρδίας **Ι** τὰς αἰδοῦ αἰσθήσεις **Ε** ἐλαίῳ σου θείῳ· ρῆσαι μολώπων χαλεπῶν, δεινῶν τραυμάτων, σφοδρῶν κακώσεων, δαιμόνων δὲ τὰ σίγματα, τὰ ἐν ψυχῇ τε καὶ σώματι, συμπαθῶς τῇ προνοίᾳ σου, τοῦ σοῦ δούλου ἀπέλασον **Η Ι Ο** δαιμόνων τε **Ι** τὰ ἐν ψυχᾷς καὶ τοῖς σώμασι **Ι** τῶν ὁσῶν δούλων **Ι** πιστῶς δεινῶν ὀδυνῶν, σφοδρῶν κακώσεων, πόνων δεινῶν παρῆσεων τῶν ἐν ψυχᾷς καὶ τοῖς σώμασι συμβαινόντων ἐκάστοτε ἀπαλλάττων τοὺς δούλους σου **Κ** τοῦ προσδραμόντος... καὶ ἐξαιτοῦντος **Ε** τὴν ἴασιν καὶ τῆς ψυχῆς **Δ Μ Ε Ο** δοξάζων σε μεγαλύνῃ **Δ Ο** πόθῳ δοξάζοντες ἀνυμνῶμεν τὸ κράτος σου **Ε**.

τῷ ἱερῷ σου σήμερον». Ὡσαύτως ἐν τῷ **Ζ** στιχηρὰ διάφορα παρὰ τὰ ἐν τῷ ἐντύπῳ καὶ τὰ ἐν τῷ **Ι**, ἅτινα εὐρηγῆται καὶ ἐν τῷ **Ι**.

Στιχηρὰ Πλ. β'. Ἡ ἀπεγνωσμένη

Οὐρανῶν ὑπάρχουσα πλατυτέρα· Χερουβίμι καὶ θρόνων ἐνδοξοτέρα καὶ πάσης τῆς κτίσεως, ἀγνή τιμιωτέρα ἐν μήτρῳ τὸν δεσπότην τοῦ παντὸς ἀπειράνδρως, πάντων ἀνθρώπων γενεαὶ σε καταχρέως ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν, ὡς λυτρωθέντες ἐκ τῆς ἀρχαίας διὰ σοῦ ἀποφάσεως, Θεοκυῆτορ πανάμωμε.

Ι Ἐλέησον εὖσπλαγχνε, παντοκράτορ, τὸν ἐν κλίῃ νόσῳ κατακειμένῳ δεινῶς, σὺν τούτῳ σε κράζοντα δυσωποῦμεν, προκατάλαβε ὡς ἀληθὴς ἰατρός ἔργον τῶν χειρῶν σου, οἰκτιρμον Χριστέ καὶ οὗτος ὑπάρχη Κύριε ὁ ἀπεγνωσμένους σώζων καὶ τοῦτον ἀνάστησον.

Ἔτερα στιχηρὰ Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων

Ἀγαλλιάσεως οὐσα ἐπικουρία μου, ἐκ συνοχῆς καρδίας, σοὶ προσπίπτων κραυγάζω· ἐλέησόν με τάχος, ὅτι δεινῶς ἡ ψυχὴ μου συνέχεται ἐν ἁμαρτίας καὶ θλίψεσιν ἐξ ἐχθρῶν· μὴ παρίδης με τὸν δούλόν σου.

Ζ Ὑμνοῦς τῶν χειλέων μου μὴ παρίδης· στεναγμούς καρδίας μὴ ἀθετήσης· μηδὲ ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ σοῦ προσώπου· ποῦ γὰρ πορεύσομαι ἐκτός σου σωτηρίαν εὐρεῖσθαι· τίς δὲ καὶ πυρὸς αἰωνίου ἀφαρπάσει με πλὴν σοῦ· οὐ γὰρ πέφυκε τῆς σῆς μητρῶας πρὸς τὸν υἱόν σου ὑπερτέρα βοήθεια, Θεοκυῆτορ πανάμωμε.

Χρίσει τοῦ ἐλαίου σου, καὶ ἱερέων· φιλάνθρωπε, ἐπαφῇ τοὺς οἰκέτας σου, ἀγίασον ἄνωθεν, νοσημάτων ρῦσαι, ψυχῆς τε τὸν ρύπον, κάθαρον, ἔκπλινον Σωτήρ, καὶ πολυπλόκων σκανδάλων λύτρωσαι, τοὺς πόνους παραμύθησαι, τὰς περιστάσεις ἐκδίωξον, καὶ τὰς θλίψεις ἀφάνισον, ὡς οἰκτιρῶν καὶ εὖσπλαχνος.

Δόξα καὶ νῦν Θεοτοκίον

Σὲ τὸ καθαρώτατον, τοῦ βασιλέως παλάτιον, δυσωπῶ πολυθμνητε, τὸν νοῦν μου καθάρισον, τὸν ἐσπιλωμένον, πάσαις ἁμαρτίαις, καὶ καταγώγιον τερπνόν, τῆς ὑπερθέου Τριάδος ποίησον, ὅπως τὴν δυναστείαν σου, καὶ τὸ ἀμέτρητον ἔλεος, μεγαλύνω σωζόμενος, ὁ ἀχρεῖος οἰκέτης σου.

Δόξα Χρίσει Α Κρίσει Ε ἐπαφῇ τοὺς σοὺς πρόσφυγας Κ τὸν οἰκέτην σου Ε φιλάνθρωπε, ἐπαλείψει τοὺς σπεύδοντας Ι ρῦσαι, ἀπόπλινον ρύπου παραπτωμάτων ψυχικῶν καὶ ἀληθδῶν σαρκὸς ἐκλύτρωσαι ἐν πόνοις παραμύθησαι, ἐν ταῖς δδύναις ἰάρευσον καὶ ἐν πάσαις κακώσεσι βοηθὸς ὄντως φάνηθι Κ Ι ἀληθδ. τούτους ἐκλύτρωσαι, ἐν ταῖς δδύναις Ι.

Πολυθμνητε, σπιλωθεῖσαν πάθει καὶ βεβήλωθεῖσαν τὴν ἐμὴν κάρδιαν ὡς καταγώγιον Α καθάρισον κατεσπιλωμένον Q M E πάση ἁμαρτία Ε καὶ καταγώγιον τερπνόν Ε μεγαλύνων δοξάζω σε ὁ ἀνάξιος δοῦλος σου Α ὅπως τῇ μεσιτείᾳ σου καὶ τὸ ἀμέτρητον πέλαγος μεγαλ. M ὅπως τῇ μεσιτείᾳ σου O.

Ι Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με

Ι Ἰλασκέμενη τὸ θεῖον ὡς καὶ Θεόνυμφος, ὑπὲρ ἐμοῦ μὴ παύση, τὸν ἐν θλίψεσιν ὄντα, καὶ σὲ παρακαλοῦντα ὅπως ρυσθῶ, ἐνεστώσης ὀργῆς διὰ σοῦ, κρισεῶς τε τῆς μελλούσης καὶ ἀπειλῆς, Θεοτόκε ἀπειρόγαμε.

Προστασία τοῦ κόσμου, μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἐκ κινδύνων ρῦσαι, ταῖς πρεσβείαις σου μόνη, πανύμνητε παρθένε· εἰς σὲ γὰρ ἡμεῖς, τὰς ἐλπίδας ἐθέμεθα. Διὸ μὴ παύση πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν, τοῦ ρυσθῆναι ἀπὸ πάσης ὀργῆς.

Z I Οἱ πεπωρωμένοι τῇ διανοίᾳ καὶ πεφορτισμένοι ταῖς ἁμαρτίαις, προσκίπτομεν δέσποινα τῇ σῇ φιλάνθρωπιᾳ. Δέξαι τὰς κλίσεις τῶν γονάτων καὶ χειρῶν τὰς ἐπάρσεις· πρόσχες τῷ θρήνῳ τῆς καρδίας καὶ κλαυθμῷ τῶν ὀμμάτων, καὶ ἐλέησον ὡς ἐλεήμων καὶ ἐλεήμονα τέξασα Κύριον, Θεοκῆτορ πανάμωμε.

Οἱ **H Q ā ā ā** ἀντί τοῦ Χρίσει, ὅπερ παραλείπουσι, τό: Πρόσδεξαι φιλάνθρωπε, τῶν οἰκετῶν σου τὴν δέησιν, ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ σου. Ὡς μόνος γὰρ εὖσπλαχνος, ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθης, λύων ἁμαρτίας, καὶ τοῖς ἁγίοις μαθηταῖς, καὶ ἀποστόλοις σου ἐντειλάμενος· ὅσα οὖν ἐάν λύσητε, ἐπὶ τῆς γῆς ἀνομήματα, τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουσι, λελυμένα ὡς γέγραπται.

Τὸ αὐτὸ ὁ **O** μὴ παραλείπων τὸ Χρίσει ἔχει ὡς δοξαστικόν, τὸ Θεοτοκίον Σὲ τὸ καθαρώτατον ἔχων εἰς τὸ Καὶ νῦν.

Ὁ **I** Δόξα Πηγῆν ἰαμάτων... Καὶ νῦν. Ἄχραντε, δέσποινα θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα Λόγον πρὸ ἑωσφόρου Πατρός, σπεῦσον ἰκέτευσον Παναγία, σπλαχνισθῆναι Κύριον εἰς τὴν ἀσθενείαν μου· ὅτι πρὸς σὲ ἀνεθέμην, ἀγνή, ἀεὶ τὰς ἐλπίδας, ἄχραντε δέσποινα. Πρέσβευε τοῦ σωθῆναι με τὸν δοῦλόν σου.

Ὁ **I** ἐν τοῖς στιχηροῖς τοῦ Κε ἐκέκραξα ἔχει «Δόξα καὶ νῦν. Ἦχος πλ. β.

κρῶν ἀληθδόνων· ἔγειρον τοῦ ὑμνεῖν σε, καὶ δοξάζειν ἀπαύστως· πρεσβεῖ-
αις τῆς Θεοτόκου, μόνη φιλάνθρωπε.

Νεε Ἐὐθὺς ποιεῖ συναπτὴν ὁ πρῶτος ἱερεὺς.

ΝΖΙ Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

ΚΜ Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου

Ζ Ι } Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου

} Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων

τῷ κάμνοντι δούλῳ σου Ε ἔγειρον τοῦ δοξάζειν καὶ ὑμνεῖν σε ἀπαύστως **Ο**.

«Εἶτα Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς. Τρισάγιον. Καὶ ἀπόλυσις.» Ὁ **Κ** μετὰ τὸ Τρισάγιον... Πάτερ ἡμῶν «Κύριε ἐλέησον ἱβ'. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Καὶ συγχωρεῖται ὁ ἀσθε-
νῶν παρὰ τῶν ἱερέων».

Οἱ **Ζ Ι** μετὰ τὸ ἀπολυτικίον «Καὶ γίνεται ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις».

Οἱ **ΗΜΞΛΟ** ἁ μετὰ τὸ Τῆς εὐσπλαγγχίας τὴν πύλην ἢ τὸ Πολλὰ τὰ
πλήθη τῶν ἑμῶν «Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός... καὶ ἐλέησον. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέ-
ους, ζωῆς, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως καὶ ἀφέσεως (συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως **Δ**)
ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ δεινός (Τὸ Κύριε ἐλέησον μ' **Η Δ**) (ἀφέσεως συγ-
χωρήσεως τῶν πλημμελημάτων αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἔλθειν ἐπ' αὐτὸν τὴν χάριν
τοῦ ἁγίου Πνεύματος **Ξ**) (τῶν ἁμαρτιῶν... καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῦ πᾶν
πλημ. ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον **Μ**)». Καὶ οἱ μὲν **ΜΟΔ** ἁ ἐπάγουσιν εὐθὺς τὴν
ἐκφώνησιν Ὅτι ἐλεήμων... ὁ δὲ **Η** προσθέτει «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἴλεων, εὐ-
μενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἁμαρ-
ταῖς ἡμῶν· τοῦ ἀποστρέφαι πᾶσαν ὀργὴν κινουμένην καθ' ἡμῶν καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.
Τὸ Κύριε ἐλέησον **Γ** Ἐκφων. Ὅτι ἐλεήμων». Ὁ **Ξ** Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι. Ἀντι-
λαβοῦ καὶ εὐθὺς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ τοῦ ἐλαίου. Κύριε ὁ ἐν ἐλέει».

Ὁ ἁ εὐθὺς μετὰ τὸ Ὅτι ἐλεήμων τὴν εὐχὴν Κύριε ὁ ἐν τῷ ἐλέει... καὶ μετ'
αὐτὴν τὰ εἰρηνικὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν Ὅτι πρέπει «εἶτα ψάλλονται θεοτο-
κία τῶν ὀκτῶ ἡχῶν».

Ὁ **ε** τῆς παναγίας ἀχράντου, ὑπερευλογημένης. Εἶτα λέγει ὁ **α'** τῶν ἱερέων
τὴν εὐχὴν τοῦ ἐλαίου ἀπέναντι τῆς κανδήλας. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλη-
σίᾳ ἀντὶ ὕδατος οἶνον εἰς τὴν κανδήλαν τοῦ εὐχελαίου βάλλουσι. Τοῦ Κυρίου δε-
ηθῶμεν· Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει σου... Ὡσαύτως καὶ ὁ **ε** ἄνευ τῆς παρατηρήσεως
Ἰστέον... βάλλουσι.

Η «Καὶ εἰ μὲν ἔστιν ἐσπερα γίνεται ἀπόλυσις. Εἰ δὲ πρῶτ, τίθεται ἐν τῷ μέσῳ
τετραπόδιον μετὰ σκεύους ἔχοντος σίτον καὶ κανδήλαν μετὰ οἴνου. Καὶ εὐθὺς λέ-
γει ὁ ἱερεὺς. Εὐλογητὸς καὶ ἡμεῖς τὸ Τρισάγιον δεῦτε προσκυνήσωμεν. Καὶ εὐθὺς
τὸν **Ν** Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Τὸ Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ τοῦ Ὑψίστου. Καὶ τὸ
Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν. Εἶθ' οὕτως ψάλλομεν καὶ στιχηρὰ κατασκευατικὰ κατ' ἡχον
δύο· ἐν κατασκευατικῶν καὶ ἐν θεοτοκίῳ. Τούτων δὲ ψαλλομένων λέγεται ἡ προκει-
μένη εὐχὴ: Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς... παρ' ἐνός, ἐκάστου ἱερέως, βάλλοντος
μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς εὐχῆς καὶ ἔλαιον ἐν τῇ κανδήλᾳ».

ZIN Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ (δεῖνος) καὶ τῆς ἐν Θεῷ ἐπισκέψεως αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ Κ. δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι αὐτόν τε καὶ ἡμᾶς

Ἀντιλαβοῦ σῶσον, ἐλέησον

Τῆς Παναγίας ἀρχάντου

Οἱ Κ Μ Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ τῆς ἐκ Θεοῦ ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων αὐτοῦ τοῦ Κ. δεηθ. Μ καὶ τῆς ἐκ Θεοῦ ἐπισκ. καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημ. αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν τὴν χάριν ἐπ' αὐτόν τοῦ ἁγ. Πνεύμ. τοῦ Κ. δεηθ. Ζ ἐπισκεψ. συγχ. τῶν πλημ. αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν Κ.

Ὁ **Ν** μετὰ τὴν ἐκτενῆ «καὶ εὐθύς ποιεῖ συναπτὴν ὁ πρῶτος ἱερεὺς Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν...»

Ὁ **Ο** μετὰ τὴν ἐκφώνησιν Ὅτι ἐλεήμων... «Εἶτα προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον καὶ ποιεῖ κατὰ ἀνατολὰς μετανοίας τρεῖς καὶ τοὺς ἱερεῖς ἐτέραν καὶ λέγει· εὐλογήσατε, πατέρες ἅγιοι. Συγχωρησάτέ μοι τῷ ἁμαρτώλῳ καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἔως τρίτον. Καὶ συγχωροῦσιν αὐτῷ. Καὶ εὐθύς πάλιν ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων ποιήσας εὐλογητόν [εἰς τὴν ὡαν ἀναγινώσκειται: Ἀρχεται Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς...] ψάλλουσι τὸ Τρισάγιον... (ὡς ἐν τῷ **Β**) Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν. Καὶ εὐθύς λεγομένης τῆς κατωτέρω εὐχῆς ἐν κατασκευατικῶν μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Ἐπειτα τὰ τῶν ἁγίων ἀπολυτικά καὶ τὰ κοντάκια, ὡς ἐγράφησαν ἐμπροσθεν. Τούτων δὲ ψαλλομένων λέγεται ἡ προκειμένη εὐχὴ παρ' ἐνός ἐκάστου τῶν ἱερέων μυστικῶς, βάλλοντος δὲ καὶ ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, ὡς ἔθος, τὸ ἀρκοῦν καὶ εὐλογοῦντος αὐτό. Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι πάντας τὴν εὐχὴν ἀρχονται τοῦ ἀποστόλου, τὰ εὐαγγέλια καὶ τὰς εὐχὰς κατὰ τὴν τάξιν. Εὐχὴ τοῦ ἔλαιου τοῦ Κου δεηθῶμεν· Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει...».

Ὁ **χ** μέχρι τίνος ἀκολουθεῖ τὸν **Ο** μετὰ τὸ Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ... «Εἶτα τὸ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν. Καὶ αὐθις τὰ τροπάρια κατ' ἤχον. Μητέρα σὲ Θεοῦ... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ... Ἐκαστος ὅπου σώζεται... Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς... Τὴν ταχεῖάν σου σκέπη... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην... Ὡς ἔχουσα τὸ συμπαιθεῖς... Ἡ νοητὴ πύλη τῆς ζωῆς... Οἱ τὴν χάριν λαβόντες... Τὴν ψυχὴν μου Κύριε, ἐν ἁμαρτίαις... Καταφυγὴ καὶ δύναμις ἡμῶν, Θεοτόκε... Τούτων δὲ ψαλλομένων λέγεται ἡ προκειμένη εὐχὴ παρ' ἐνός ἐκάστου ἱερέως μυστικῶς. Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει... Εὐχὴ ἐτέρα, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τῆς κανδήλας Ἀναρχε, ἀδιάδοχε... καὶ εὐθύς ὁ διάκονος τὰ εἰρηνικά, μεθ' αὐτὸ τὸ πρῶτον ἀνάγνωσμα.

Ὁ **Μ** μετὰ τὴν ἐκφώνησιν Ὅτι ἐλεήμων «Ἐπειτα ποιεῖ ὁ πρῶτος ἱερεὺς εὐλογητόν καὶ εὐθύς Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου. Καὶ ὅσον νὰ λέγουν αὐτὸν τὸν ψαλμὸν τὸ Ὁ κατοικῶν, βάνει εἰς πρὸς εἰς ἱερεὺς λάδι εἰς τὴν κανδήλαν. Καὶ εὐθύς τὰ εἰρηνικά. Οἱ **Z I** μετὰ τὴν ἀπόλυσιν «Εἶτα συνηγμένων τῶν

Z I K Ἐκφωνεῖ ὁ πρωτοπαπᾶς...

Ἔστιν ὅτι πρέπει σοι...

Z Λέγοντος δὲ τοῦ ἱερέως τὰ διακονικὰ ἐπιβάλλουσιν οἱ ἱερεῖς εἰς ἕκαστος εἰς τὴν κανδήλαν ἔλαιον, ἤγουν ὁ πρῶτος ἕως τοῦ ἔσχατου, λέγοντες καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην:

A Εἰρήνη πᾶσι

ΟΚΑΜ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν **M** εὐχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἅγιον ἔλαιον.

Nχ Εὐχὴ τοῦ ἁγίου ἔλαιου (**Ξ** Εὐχὴ τοῦ ἔλαιου)

Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος τὰ συντρίμματα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν· αὐτός, δέσποτα, ἁγιάσον τὸ ἔλαιον τοῦτο, ὥστε γενέσθαι τοῖς χριομένοις ἐξ αὐτοῦ εἰς θεραπείαν καὶ ἀπαλλαγὴν παντὸς πάθους, μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ παντὸς

Ἔστιν ἐν ἐλέει **I** ἰώμενος πάντα τὰ πάθη τῶν ψυχῶν **H A O** ὁ ἐν ἐλέει πλούσιος καὶ τοῖς οἰκτ. **A** συντρίμματα τῶν ἀνθρώπων **Z I** τῶν ἀνθρώπων αὐτὸς ἁγιάσον **I** ἁγιάσον καὶ τὸ ἔλαιον **H A Q M O** καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ χριομένοις **H O** τὴν θεραπείαν **M Ξ** εἰς θεραπ., εἰς ἀπαλ. **H A Q I I K O.** πάθους, νόσου σωματικῆς, μολυσμοῦ **H A Q I I**

ἱερέων καὶ στολισμένων ἐκφωνεῖ εἰς ἐξ αὐτῶν Εὐλόγησον δέσποτα καὶ ὁ πρωτοπαπᾶς Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... Καὶ εὐθὺς Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ. Ὁ ἱερεὺς Ἐν εἰρήνῃ... Ὁ **K** μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ μετὰ ταῦτα ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν. Καὶ ὁ διάκονος. Ἐν εἰρήνῃ τοῦ **K**. Ἰστέον ὅτι τινὲς μετὰ τὸ **Σὲ** τὸ καθαρότατον ποιοῦσι τὴν συναπτὴν ταύτην. Ὁ **Q** μετὰ τὴν ἀπόλυσιν «Καὶ αὐθις ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων Εὐλογημένη ἡ βασιλεία. Καὶ εὐθὺς Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Βασιλεῦ οὐράνιε. Τρισάγιον. Τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ' Τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν Γ' Καὶ λέγει τὸν **N** γ'. καὶ τὸ Πιστεύω γ'. Εἶτα τὰ τροπάκια ταῦτα τῶν οὐρανίων στρατιῶν. Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων. Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου. Ἀπόστολοι ἅγιοι. Κανὸνα πίστεως Ἀπόστολοι, μάρτυρες καὶ Ἡ τοῦ στόματός σου. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Ὁ ποιμενικὸς αὐλός. Ἀπόστολε τῷ Θεῷ ἠγαπημένε. Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν. Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς. Μέγαν εὐρατο ἐν τοῖς. Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως: Ἅγιοι Ἀνάργυροι. Δόξα τὸ τῆς ἡμέρας. Καὶ γῶν Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν. Εἶτα κλίναντες τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τὴν εἰκόνα τὴν ἐκεῖ εὐρεθεῖσαν λέγει ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ μετὰ τοῦτον οἱ καθεξῆς ἄπαντες. Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγ. Πνεύματος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ ἐν ἐλέει...»

Ἔστιν **A** μετὰ τὴν ἀπόλυσιν. Εἶτα τίθεται... (ὡς ἐν τῷ **H**)... καὶ ὁ ἱερεὺς λέγων Εὐλογημένη ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς... Καὶ ἀρχόμεθα τὸ Ὁ κατοικῶν... Πιστεύω εἰς ἕνα. Καὶ εὐθὺς λέγεται ἡ προκειμένη... (ὡς ἐν τῷ **H**).

κακοῦ, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῇ σου τὸ πανάγιον ὄνομα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν

ἁ **K (N E M)** Καὶ βάλλει ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν. Ὁμοίως λέγουσι ταῦτα καὶ ποιοῦσι καὶ οἱ λοιποί.

I Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν ταύτην τοὺς ἱερεῖς ἄρχονται τὰ τροπάρια τῶν δικτῶ ἤχων. (Ὁ **M** «καὶ βάνει εἰς πρὸς εἰς ἱερεὺς λάδι εἰς τὴν κανδήλαν, ψάλλοντας καὶ αὐτὰ τὰ Θεοτοκία κατ' ἤχον αὐτῶν»).

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε

Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν, μόνος ὑπάρχων Χριστέ κτλ. (ἶδε κατωτέρω).

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον

Τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα, πετηρωμένως, σοὶ Χριστέ προσέρχομαι, ὡς ὁ τυφλὸς ἐκ γενετῆς, ἐν μετανοίᾳ κραυγάζων σοι. Σὺ τῶν ἐν σκότει, τὸ φῶς τὸ ὑπέρολαμπρον.

Ἦχος γ'. Ἡ παρθένος σήμερον

Τὴν ψυχὴν μου Κύριε, ἐν ἁμαρτίαις παντοίαις, καὶ ἀτόποις πράξεσι, (πάθεσι **H**) δεινῶς παραλελυμένην, ἔγειρον τῇ θεϊκῇ σου ἐπιστάσι, ὥσπερ καὶ τὸν παράλυτον ἡγειρας πάλαι, ἵνα κράζω σεσωσμένος. Οἰκτίριμον δόξα, Χριστέ τῷ κράτει σου.

ἀπαλλαγὴν παντὸς μολυσμοῦ E δοξασθῆναι σου M τὸ πανάγιον ὄνομα. Σὸν γὰρ εἰς τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δ... σὸν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοπ. K M E Aδ.

Ἐν τῷ Z λείπει ἐν φύλλον. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνέχεια εἰς τὸ τῆς εὐσπλαχνίας τὴν πύλην.

Ἐν τῷ Δ εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπακολουθεῖ: «Εὐχὴ ἑτέρα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε ἁγίων..». Ἐν τῷ I ἐπακολουθεῖ εὐθὺς τὸ α' ἀνάγνωσμα τοῦ ἀποστόλου.

Ὁ Q μετὰ τὴν εὐχὴν παραθέτει τὰ εἰρηνικὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν Ὅτι πρέπει σοὶ δόξα «Καὶ εὐθὺς Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωί. Ταῖς πρεσβείαις. Ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Ταῖς πρεσβείαις. Δόξα καὶ νῦν Ταῖς πρεσβείαις. Εἶτα ὁ δεῦτερος (ιερεὺς) Ἔτι καὶ ἔτι. Ἀντιλαβοῦ. Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Ὁ Κοσ ἐβασίλευσεν. Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου. Καὶ γὰρ ἑστερέωσε τὴν οἰκουμένην. Πρεσβείαις... Τὰ μαρτύριά σου ἐπιστάθησαν... Πάλιν ὁ ἄλλος (ιερεὺς) Ἔτι καὶ ἔτι.. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα. Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ. Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον. Σῶσον ἡμᾶς. Ὅτι μέγας Κύριος... Σοφία ὀρθοί. Δεῦτε προσκυνήσωμεν. Εἶτα τὰ κοντάκια». Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ κώδιξ οὗτος συνυφαίνει τὸ εὐχέλαιον πρὸς τὴν θεῖαν λειτουργίαν.

Ὁ δ τροπάρια τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῷ ἐντόπῳ καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν σειρᾶν.

Ὁ H παραθέτει ὡς ἔπειτα τὰ κατ' ἤχον τροπάρια.

Ἐν ἀνομίαις συλληφθεὶς ἐγὼ ὁ ἄσωτος, οὐ τολμῶ ἀτνίσαι εἰς τὸ ὕψος τοῦ

Ἦχος πλ. δ'.

Ὡς τοῦ Κυρίου μαθητής, ἀνεδέξω δίκαιε τὸ εὐαγγέλιον· ὡς μάρτυς ἔχεις τὸ ἀπαράτρεπτον· τὴν παρησίαν ὡς ἀδελφότητος, τὸ πρεσβεῦειν ὡς ἱεράρχης· Ἰκέτευε Χριστὸν τὸν Θεόν, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος δ'. Ὁ Ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ

Ὁ τοῦ Πατρὸς μονογενὴς Θεὸς Λόγος, ἐπιδημήσας πρὸς ἡμᾶς ἐπ' ἑσχάτων, τῶν ἡμερῶν· Ἰάκωβε θεσπέσιε, πρῶτόν σε ἀνέδειξε τῶν Ἱεροσολύμων, ποιμένα καὶ διδάσκαλον, καὶ πιστὸν οἰκονόμον, τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν· ὅθεν σε πάντες τιμῶμεν ἀπόστολε.

Ἦχος γ'. Ἡ παρθένος σήμερον

Ἐν τοῖς Μύροις ἄγιε, ἱεουργὸς ἀνεδείχθης· τοῦ Χριστοῦ γὰρ ὄσιε, τὸ εὐαγγέλιον πληρώσας, ἔθηκας τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ λαοῦ σου, ἔσωσας τοὺς ἀθώους ἐκ τοῦ θανάτου· διὰ τοῦτο ἡγιασθῆς ὡς μέγας μύστης Θεοῦ τῆς χάριτος.

οὐρανοῦ, ἀλλὰ θαρρῶν εἰς τὴν φιλανθρωπίαν σου κράζω· Ὁ Θεὸς γλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ (καὶ σῶσον με Ο).

Μητέρα σὲ Θεοῦ ἐπιστάμεθα (ἱκετεύομεν Ι) πάντες, παρθένον ἀληθῶς καὶ μετὰ τόκον εἰδότες (ὀφθεῖσαν Ο Κ Μ) σὲ πόθῳ καταφεύγαντες πρὸς τὴν ἀγαθότητα, σὲ γὰρ ἔχομεν ἁμαρτωλοὶ προστασίαν· σὲ κεκτήμεθα ἐν πειρασμοῖς σωτηρίαν, τὴν μόνην πανάμωμον.

Ἦχος β'. Ὡς κύματα θαλάσσης ἐπ' ἐμὲ ἐπανεστήσαν αἱ ἀνομίαι μου· ὡς σκάφος ἐν πελάγει ἐγὼ μόνος χειμάζομαι, ὑπὸ πταισμάτων πολλῶν· ἀλλ' εἰς εὐδιον λιμένα ὁδήγησόν με Κύριε, τῇ μετανοίᾳ καὶ σῶσον.

Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ, συμπαθείας ἀξίωσον ἡμᾶς Θεοτόκε βλέψον εἰς λαὸν τὸν ἁμαρτήσαντα· δεῖξον ὡς αἰετὴν τὴν δυναστείαν σου· εἰς σὲ γὰρ ἐλπίζοντες, τὸ χαίρει βοῶμέν σοι, ὅς ποτε ὁ Γαβριήλ, ὁ τῶν ἀνωμάτων ἀρχιστράτηγος.

Παροικοῦσα ἐν τῇ γῇ ψυχὴ μου μετανόησαν· χεῖς ἐν τάφῳ οὐκ ὑμνεῖ πταίσματα (πταισμάτων Ο) οὐ λυτροῦται· βόησον Χριστῷ τῷ Θεῷ· καρδιογῶστα, ἥμαρτον, πρὶν καταδικάσῃς με (ἐλέησόν με Ο).

Καταφυγὴ καὶ δύναμις ἡμῶν. Θεοτόκε ἡ κρα:

Ἡ Ἦχος δ'. Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν, ἐπίσκεψαι Κύριε, τὴν ἐν ἁμαρτίαις τὸν βίον ὄλον δαπανήσασαν· ὃν τρόπον τὴν πόρνην, δέξαι καμὲ καὶ σῶσόν με.

Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς...

Ψυχὴ τὰ ὅδε πρόσκαιρα· τὰ δὲ ἐκείθεν αἰώνια· ὀρῶ τὰ δικαστήριον, καὶ ἐπὶ θρόνου τὴν Κριτὴν, καὶ τρέμω τὴν ἀπόφασιν. Λοιπὴν ψυχὴ ἐπίστρεψον, ἡ κρίσις ἀσυγχώρητος.

Τὴν ταχεῖάν σου σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν καὶ τὸ ἔλεος δεῖξον ἐπὶ:

Ἦχ. πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς.

Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ νῦν Τῆς εὐσπλαγχνίας.

Τοῦ τελώνου τὴν μετάνοιαν οὐκ ἐξήλωσα, καὶ τῆς πόρνης τὰ δάκρυα οὐ κέκτημαι· ἀπορῶ γὰρ ἐκ πορώσεως τῆς τοιαύτης διορθώσεως, ἀλλὰ τῇ σῆ εὐσπλαγχνίᾳ ὁ Θεός, σῶσόν με ὡς φιλάνθρωπος.

Ὡς ἔχουσα τὰ συμπαθεῖς εἰς τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν καὶ βλέπουσα τοὺς ἐπὶ γῆς

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως

Μέγαν εὐρατο, ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον, ἢ οἰκουμένην, ἀθλοφόρε τὰ ἔθνη τροποῦμενον. Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα, οὕτως ἄγιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ'.

Ἀθλοφόρε ἄγιε, καὶ ἰαματικῆ Παντελεῆμον, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφρσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ἦχος πλ. δ'.

Ἄγιοι Ἀνάγκυροι καὶ θαυματουργοί, ἐπισκέψασθε τὰς ἀσθενείας ἡμῶν δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε ἡμῖν.

εἰς ἐμπερίστατον λαόν, σπλαγγίσθητι εὐλογημένη Θεοτόκε. Ἐπίμενον πρεσβεύουσα (πρεσβείαις σου **Ο**) μὴ ἀπολλώμεθα δεινῶς, ἱκέτευε ὡς ἄχραντος (εὐσπλαγγνος **Μ Ξ**) τὸν εὐδιάλλακτον (ἐλεήμονα **Μ**) Θεόν, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν, Παναγία παρθένε.

Πλ. δ'. Ὁμματι εὐσπλαγγνικῷ Κύριε, ἴδε τὴν ἐμὴν ταπείνωσιν, ὅτι κατὰ μικρὸν ἢ ζωὴ μου δαπανᾶται, καὶ ἐξ ἔργων ἐν ἐμοὶ οὐχ ὑπάρχει σωτηρία διὰ τοῦτο δέομαι. Ὁμματι εὐσπλαγγνικῷ Κύριε, ἴδε τὴν ἐμὴν ταπείνωσιν καὶ σῶσόν με.

Θεοτοκίον Ἡ νοητὴ πύλη τῆς ζωῆς.

Καὶ μετὰ τὴν τούτων συμπλήρωσιν εὐθύς κοντάκιον Ἦχος γ' Ἡ παρθένος σήμερον. Τὴν ψυχὴν μου Κύριε, ἐν ἁμαρτίαις.. (ἴδε ἀνωτέρω). Ἐτερον ὁ αὐτός. Ἄγιοι Ἀνάγκυροι.

Ἄλλο Ἦχος β'. Τὴν ἐν Πρεσβείαις.

Οἱ τὴν χάριν λαβόντες τῶν ἰαμάτων, ἐφαπλοῦσθε (ἐμφλοῦτε **Q**) τὴν ρῶσιν (τῶν **Q**) τοῖς ἐν ἀνάγκαις (ἀνάγκη **Q**) ἰατροὶ θαυματουργοὶ ἐνδοξοὶ· ἀλλὰ τῇ ἡμῶν ἐπισκέψει (ἐπισκέψει τὸν κάμνοντα ἰάσασθε **Q**) καὶ τῶν πολεμίων τὰ θράση καταπαύετε, (κατευνάσατε **Ο**) τὸν κόσμον ἰώμενοι ἐν τοῖς θαύμασι.

Ἄλλο Ἦχος β'. Πρεσβεία θεομὴ κτλ.

Δόξα καὶ νῦν Ἦχος πλ. β. Προστασία τῶν χριστιανῶν...»

Ὁ **Ο** πάντα τὰ ἐν **Η** ἀνωτέρω τροπάρια, μόνον δὲ μετὰ τὸ πέμπτον ἀντὶ τοῦ Καταφυγῆ καὶ δύναμις. Θέτει τὸν ἐλεήμονα Θεὸν κηύσασα τοὺς καταφεύγοντας ὑπὸ τὴν σκέπην σου καὶ αἰτουμένους ἐκ ψυχῆς τὴν θεῖαν σου βοήθειαν, δέσποινα οἰκτειρήσον καὶ ἐλέους ἀξίωσον, ὅτε παριστάμεθα τῷ δεσπότη τῆς κτίσεως καὶ λύτρωσαι πυρὸς αἰωνίου καὶ πάσης ἀγῆ κατακρίσεως.

Οἱ **Κ Ν Ξ Μ** ἃ μόνον τὰ ἐπόμενα: Ἦχος α' Μητέρα σε Θεοῦ. Ἦχος β' Εὐσπλαγγνίας ὑπάρχουσα πηγὴ. Ἦχος γ' Ἐκαστος ὅπου σώζεται, ἐκεῖ δικαίως καὶ προστρέχει καὶ ποῖα ἄλλη καταφυγὴ, ὡς σύ, Θεοτόκε, σκέπουσα τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἦχ. δ'. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς. Ἦχος πλ. α'. Τὴν ταχεῖάν σου σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν, καὶ τὸ ἔλεος δεῖξον ἐπὶ τοὺς δούλους σου, καὶ τὰ κύματα ἀγῆ καταπράυνον, (τὴν ἀντίληψιν **Ν**) τῶν ματαίων λογισμῶν, καὶ τὴν πεσοῦσάν μου ψυχὴν, ἀνάστησον Θεοτόκε. Οἶδα γάρ, οἶδα Παρθένε, ὅτι ἰσχύεις, ὅσα καὶ βοῦλοιο». Εἶτα οἱ **Ν Μ** τῆς εὐσπλαγγνίας τὴν πύλην, Ὁ **Κ** ἃ Πολλὰ τὰ πλήθη. Εἶτα οἱ **Κ** ἃ **Ν Ξ Μ** Ὡς ἔχουσα τὸ συμπάθειός. Ἦχος πλ. δ' (Ὡς νοητὴ **Ξ**) Ἡ

Ἦχος β'.

Τὰ μεγαλεῖά σου Παρθένε, τίς διηγῆσεται ; Βρύεις γὰρ θαύματα, καὶ πηγάζεις ἰάματα, καὶ πρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὡς Θεολόγος καὶ φίλος Χριστοῦ.

Ἦχος β'.

Πρεσβεία θερμὴ καὶ τεῖχος ἀπροσμάχητον, ἐλέους πηγὴ, τοῦ κόσμου καταφύγιον, ἐκτενῶς βοῶμέν σοι· Θεοτόκε δέσποινα πρόφθασον, καὶ ἐκ κινδύνων λύτρωσαι ἡμᾶς, ἡ μόνη ταχέως προστατεύουσα.

Η Εἶθ' οὕτως προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον μέσῳ τῶν ἱερέων καὶ ποιήσας κατὰ ἀνατολὰς μετανοίας **Γ'** καὶ μίαν πρὸς τὸν ἱερέα λέγει : Εὐλογήσατε, δέσποτα ἅγιε· συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ· εἴ τι ἥμαρτον ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ· ἐν γνώσει, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἱερεῖς λέγουσιν. Ὁ Θεὸς συγχωρήσαι σοι καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

νοητὴ πύλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἄχραντε Θεοτόκε, τοὺς προστρέχοντάς σοι πιστῶς λύτρωσαι κινδύνων, (τῶν κινδ. **Μ**), ἵνα δοξάξωμεν τὸν πανάγιον τόκον σου εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Οἱ **Ν Ε Μ** συνεχίζουσιν Ἅγιοι Ἀνάργυροι, Οἱ τὴν χάριν λαβόντες. Δόξα Τῆν ψυχὴν μου Κύριε. Καὶ νῦν Καταφυγὴ καὶ δύναμις ἡμῶν, Θεοτόκε ἡ κραταιὰ βοήθεια τοῦ κόσμου, ταῖς πρεσβείαις σου σῶζε τοὺς δούλους σου, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης, μόνη εὐλογημένη. Ὁ **Ι** τροπάρια τῶν ὀκτῶ ἡχῶν τὰ ἐπόμενα : Ἦχος α' Μητέρα σε Θεοῦ. Ἦχ. β' Εὐσπλαγγνίας ὑπάρχουσα. Ἦχος γ' Καταφυγὴ καὶ δύναμις. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς. Ἦχος πλ. α' Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας. Ἦχος πλ. β' Τῆς εὐσπλαγγνίας (Ἐνταῦθα ἡ συνέχεια καὶ τοῦ **Ζ**).

Ι Ζ Ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου ἄχραντε, τῶν προφητῶν ὑπάρχει καὶ τοῦ νόμου τὸ πλήρωμα· διό σε Θεοτόκε μεγαλύνομεν.—Ἐξνοητὴ πύλη τῆς ζωῆς ἄχραντε. Ἅγιοι Ἀνάργυροι. Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα ἔχομεν.

Ὁ **Ο** κοντάκια τὰ ἐπόμενα «Ἀρχιστράτηγοι Θεοῦ—Προφῆτα Θεοῦ καὶ Πρόδρομο. Ὁ ὑψώθεις ἐν τῷ σταυρῷ.—Τοὺς ἀσφαλεῖς καὶ θεοφθόγγους. Ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐδέξω.—ᾠφθης βᾶσις ἀσειστος. Θεολόγῳ γλώσση σου.—Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ. Ταῖς τῶν αἱμάτων σου.—Πίστιν Χριστοῦ ὡσεὶ θώρακα. Τὰ μεγαλεῖά σου Παρθένε.—Οἱ τὴν χάριν λαβόντες. Ὑπὲρ τὴν πόρνην ἀγαθὴ. Δόξα Τῆν ψυχὴν μου Κύριε ἐν ἁμαρτίαις παντοίας. Καὶ νῦν Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε.

Ὁ **Ζ** «Καὶ ποιεῖ τρεῖς μετανοίας ὁ ἐορταστὴς πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων· Εὐλογήσατε, δεσπότα μου ἅγιοι· εὐξασθε καὶ συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Καὶ συγχωρεῖται παρὰ τῶν ἱερέων». Οἱ **Ν Μ Ε** «...δεσπότα ἅγιοι... ἥμαρτον ἐν ὅλῃ μου τῇ ζωῇ ἐν λόγῳ...». Ὁ **Ν** «...Ὁ Θεὸς συγχωρήσει καὶ ἐλεήσει πάσας τὰς ἁμαρτίας». Ἐν τῷ **Ο** μετὰ τὰ κατανυκτικά, εὐθύς ἡ εὐχὴ Ἀναρχε... καὶ ὁ **ε** παραλείπει ὅλος τὰ κατανυκτικά καὶ εὐθύς μετὰ τὴν εὐχὴν Κύριε ὁ ἐν τῷ ἔλεει... ἐπακολουθεῖ τὸ προκειμένον καὶ τὸ πρῶτον ἀνάγνωσμα.

Ὁ **ε** εὐθύς μετὰ τὸ Πρεσβεία θερμῆ... τὰ ἀναγνώσματα.

Κατὰ τὸν **Π**₅ ποιεῖ τρεῖς μετανοίας κατ' ἀνατολὰς καὶ ἑτέρας μετανοίας εἰς τοὺς ἱερεῖς. Καὶ μετὰ τὴν συγχώρησιν (ὡς ἐν τῷ **Η**) «καὶ ἴσταται κατὰ ἀνατολὰς ἀσκεπασμένων τῶν ἱερέων καὶ σφραγίζουσι· Νῦν καὶ αἰί. Λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην

Κ ἄ Εἶτα λέγει ὁ πρῶτος ἱερεὺς.

ΗΚΜΞΟ ἄ Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.

Πρόσχωμεν.

ΖΗΟ ἄ ἄ ἄ ἔ Προκειμένον. Ἦχος α'.

Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς.

Στιχ. Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν Κυρίῳ.

Καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου τὸ ἀνάγνωσμα (ε 10—16)

Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας...

Τέλος : Πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.

ΚΞ ἄ Εἰρήνη σοι. Σοφία. Ἀλληλούια. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Πρόσχωμεν.

Ἀλληλουάριον. Ἦχος πλ. β'. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος.

Μ Σοφία ὁρθῆ.

Εὐαγγέλιον Α'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἀγίου Εὐαγγελίου (ι 25—37)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτόν...

Τέλος Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

Ἐν τοῖς ΗΚ τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ ἀποστόλου μέχρι τέλους τοῦ κεφαλαίου («καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν»)

Ὁ χ «Ὁ διάκονος Εἰρήνη. Σοφία. Ἀλληλούια...». Ὁ ἄ ἰλληλουάριον. Μακάριος ὁ συνιών. Ὁ Ι ἄλληλ. ἦχος πλ. α' Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος. Οἱ Δ Η ἄλληλουάριον. Μακάριος ἀνὴρ. Οἱ ε δ Ἦχος πλ. δ'. Ἐλθὸς καὶ κρίσιν ἄσμοι σοι Κύριε. Οἱ Η Κ Ν Ξ ἄ χ Εὐαγγέλιον Α', τὸ Ἰωάννου ε 1—15 (Τοῦ παραλύτου).

Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγχνε... Μετ' αὐτὴν τὰ εἰρηνικά· εἶτα ἡ εὐχὴ Εὐδιόλλακτε, Κύριε... καὶ ἡ Ἀναρχε, ἀδιάδοχε... ἐπὶ τῆς κανδήλας λεγομένη καὶ μετ' αὐτὴν Δέσποτα παντοκράτορ, ἅγιε βασιλεῦ.. Μεθ' δ τὰ ἀναγνώσματα.

Ὁ Η εὐθύς μετὰ τὴν συγχώρησιν; «Εἶτα λέγει ὁ Πρωτοπαπᾶς. Τοῦ Κ. δεηθῶμεν, Καὶ λέγεται πάραυτα ἡ προκειμένη εὐχὴ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Ἀναρχε, ἀδιάδοχε». Καὶ ἐν τῷ Δ ἡ εὐχὴ αὐτὴ πρὸ τοῦ ἀναγνώσματος καὶ εὐθύς μετὰ τὴν εὐχὴν τοῦ ἐλαίου Κύριε ὁ ἐν τῷ ἔλεει. Εἶτα τὰ κατανοκτικά κατὰ τὴν ἐξῆς σειράν Ἦχ. α' Ἐν ἀνομίας. Ἦχ. β' Ὡς κύματα. Ἦχ. γ' Παροικουσα. Ἦχ. δ' Τὴν ταπεινήν. Ἦχ. πλ. α'. Ψυχὴ. Ἦχ. πλ. β' Ἐλέησον ἡμᾶς. Ἦχ. βαρὺς Τοῦ Τελώνου. Ἦχ. πλ. δ'. Ὄμματι εὐσπλαγχνῶν. Ἐτερον τὴν ψυχὴν μου Κύριε. Θεοτοκίον Πρεσβεία θερημ. Ἐπακολουθεῖ ἡ συγχώρησις καὶ μετ' αὐτὴν τὰ εἰρηνικά.

Μετὰ τὴν εὐχὴν Ἀναρχε... Οἱ Η Ο «Καὶ εὐθέως. Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κ. δεηθῶμεν Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης. Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου. (Ἐν τῷ Ο παραλείπ.) Ἐπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου τούτου (Ἐν τῷ Ο παραλείπεται). Ἐπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν (τοῦδε) καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ τοῦ Κ. δ. Ἐπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων αὐτοῦ τοῦ Κ. δ. Ἐπὲρ τοῦ ἔλθειν ἐπ' αὐτῷ τὴν χάριν τοῦ ἁγ. Πνεύματος φατίζουσας (καὶ συνετίζουσας Δ)

Η Ο ἁ Ζ Ι ἁ Ο ἁ ε εἰ Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Η Εὐχὴ τῆς ἐκτενοῦς

Η Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἰκεσίαν κτλ.

Η ἁ Ο ἁ ε Ζ Ι Ο Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε, **Κ Ξ Ζ Ι ἁ** καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ τε καὶ ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα (ἁμάρτημα **Κ Ξ** ἐκούσιον **Ξ ἁ**).

Η Τὸ **Κε** ἐλέησον μ

Η Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἴλεων, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόνηθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, τοῦ ὑποστρέψαι πᾶσαν ὀργὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Η τὸ **Κε** ἐλέησον γ'.

αὐτοῦ τὴν διάνοιαν τοῦ **Κ**. δεηθῶμεν. Ἐπὲρ τοῦ καταξιοθῆναι αὐτὸν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἐπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι αὐτὸν παντὸς πονηροῦ λογισμοῦ καὶ πάσης ἁμαρτίας. Ἐπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... (αὐτὸν καὶ ἡμᾶς **Δ**) Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα». Καὶ εὐθὺς ἐπακολουθεῖ τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ ἀποστόλου. Ἡ σειρὰ τῶν εἰρηνικῶν ἐν τῷ **Δ** «...Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος. Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι... καὶ ἐνεργεῖα τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Ἐπὲρ ἀφέσεως. Ἐπὲρ τοῦ ἐλθεῖν. Ἐπὲρ τοῦ καταξιοθῆναι. Ἐπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι...»

Παρὰ τοῖς **Κ Μ ἁ χ Ξ** Προκειμένου Ἠχ. δ'. Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με Στίχ. (Μακάριος ὁ συνιών ἐπὶ πτωχὸν καὶ πέννητα (Κατὰ τὸν **χ** «Καὶ αὐθις ὁ διάκονος Εἰρήνη σοι. Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης ψαλμός...».

Ἐν τῷ **Δ** μετὰ τὸ Εὐαγγ. λείπει ἐν φύλλον καὶ ἡ ἐπομένη σελὶς «καὶ ἐπισκιάσας ἡμῖν...». Ὁ **Ι** «Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Ἐτι δεόμεθα ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, ἐπίδε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν αἰτησίαν καὶ ἴασαι τὸν δοῦλόν σου τόνδε ἐκ πάσης νόσου ψυχῆς τε καὶ πάσης μαλακίας, καὶ ὑγίαν καὶ ἄφρσιν ἁμαρτιῶν αὐτῷ δώρησαι. Εἶπωμεν πάντες: Ὅτι ἐλεήμων καί».

Ὁ **Πς** εὐθὺς μετὰ τὰ ἀναγνώσματα τὴν εὐχὴν Ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ θαυμαστός... Ὁ **Σς** μετὰ τὰ ἀναγνώσματα, ἐκτενῆ «Καὶ λαβόντες οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἐλαίου, ἀλείψουσι τὸν ἀσθενῆ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς λέγοντες τὴν εὐχὴν Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ... Ἐτι δεόμεθα, ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, ἐπίδε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν αἰτησίαν καὶ ἴασαι τὸν δοῦλόν σου (δεῖνα) ἐκ πάσης νόσου καὶ πάσης μαλακίας καὶ ὑγίαν καὶ ἄφρσιν ἁμαρτιῶν δώρησαι αὐτῷ... Ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων διαθήκην... καὶ μετόπισθε ἡμᾶς ποιήσας (ἴδε Παράρτ. ἀριθ. 8) ...Ἐκφώνως Ἐλέει καὶ φιλονηρωπία τοῦ μονογενοῦς σου... Καὶ ἐμφυσῶ εἰς τὸ ἐλαῖον ποῖων σταυροῦ τύπον καὶ εἰσέρχεται ἕτερος ἱερεὺς. Ἐγὼ ὑπάρχω τὸ δένδρον τὸ ἀκαρπὸν Κύριε... Ἄλλο. Ὡς κύματι θαλάσσης. Δόξα καὶ νῦν Πάντα ὑπὲρ ἔνοιαν...»

Ἐπακολουθεῖσι τὰ ἐν τῷ ἐντόπῳ ἀναγνώσματα.

(Συνεχίζεται)